

Esmu pateicīgs un gandarīts par man izrādīto uzmanību, saņemot prestižo biedrības AKKA/LAA Autora balvu par somu dzejnieces Heli Lāksonenas (*Heli Laaksonen*) un igauņu dzejnieka Contras grāmatu atdzejojumiem.

Tulkotājs vai atdzejotājs balvu nekad nesaņem viens, atzinums tulkotājam ir atzinums autoram. Tas ir kopīgs darbs, tā ir mijiedarbība, tikšanās uz šauras laipas, kas savieno divas valodas, mentalitātes un tradīcijas. Kad tikšanās ir notikusi un, pateicoties tulkotājam, izrādījusies veiksmīga, zūd robeža starp autora oriģinālu un tulkotāja oriģinālu. Franču filozofs un semiotiķis Rolands Barts esejā „Autora nāve” raksta: „...par Autora nāvi jāmaksā ar lasītāja dzimšanu.” Pārfrazējot šo domu, varu teikt, ka par teksta oriģināla nāvi jāmaksā ar tulkojuma dzimšanu. Bet kā to panākt? Kā pārkausēt citas valodas un domāšanas, citādas pieredzes pasauli?

Ar tulkošanu nodarbojos gandrīz 40 gadu, esmu pārtulkojis vairāk nekā 50 grāmatu: eposu, romānus, stāstus, grāmatas bērniem, lugas, kinoscenārijus, rakstus, esejas un, protams, dzeju. Amerikāņu dzejnieks Roberts Frosts ir teicis: *Poetry is what gets lost in translation* – „Dzeja ir tas, kas zūd tulkojumā”. Vai nāktos domāt, ka manas darbošanās dēļ ir zudusi augstvērtīga, īpaša dzeja? Savukārt igauņu dzejnieks Jāns Kaplinskis kādā dzejolī raksta:

*Ja Dievs ar tevi ir runājis,
kā tu vēl vari sarunāties ar cilvēkiem?
Atliek tikai tulkošana. Visu mūžu
tu centies runāt apkārt, pārtulkot,
ko nav iespējams pārtulkot: vēju, brīvību,
mīlestību un nāvi, bērna roku tavā rokā,
sievietes gurnu izliekumu. Emajegi un avotu
ziemas vidū zem apsniģušiem alkšņiem.*

Foto: © Alvars Liepiņš

Guntars Godiņš

Eseja
Autora balvai 2020

Tikšanās uz šauras laipas

Turpinājums no 1. lpp.

Tātad ir kaut kas, ko nav iespējams pārtulkot. Kā gan var pārtulkot „bērna roku tavā rokā”? Šis dzejolis liek mums apjēgt, ka tulkošana nebūt nenozīmē mehānisku teksta pārcelšanu no vienas valodas citā. Ļoti svarīga ir oriģināla izjūta un teksta psiholoģiskā saderība ar valodu, kurā tiek tulkots. Es tās dēvētu par iekšējām robežām, kas bieži vien nav saskatāmas, ir tikai nojaušamas, īpaši dzejā. Teksta ticamībā liela loma ir jēgas, formas un stila faktoram. Tulkojot ļoti dažāda rakstura tekstus, esmu sapratis, ka svarīga ir iejušanās un pilnīga atbrīvotība manas valodas vidē. Tulkotājs nedrīkst fotografēt oriģinālu, tulkotājam tas ir jāpārzīmē ar tiem līdzekļiem, kas atrodami viņa valodas un poētikas arsenālā. Roberta Frosta teiciens par dzejas netulkojamību mani vienmēr ir mudinājis pierādīt, ka tā nav. Bet nekādā gadījumā tulkotājs teksta priekšā nedrīkst būt kā bailēs sastindzis zaķēns. Drosme uzņemties, interpretācija, valodas izjūta, poētiskā varēšana – tas ir arsenāls, ar kura palīdzību iespējams atdzejojumā mazāk pazaudēt vai nemaz nepazaudēt dzeju.

Runājot par tulkošanas būtību, jāatzīst, ka svarīga ir konkrētās valodas specifika. Man ir paveicies, ka izvēle ir kritusi uz igauņu un somu valodu. Somugru valodas (ne tikai igauņu un somu) ir skaniskās valodas, kurās muzikalitātei ir būtiska nozīme. Tās varētu dēvēt arī par aliterāciju un asonanšu valodām. Piemēram, somu valodā atrodams tāds jēdziens kā patskaņu harmonija, t.i., patskaņu saskaņošana vārdā labskaņas labad, tas nozīmē, ka patskaņi **a, o un u** vienā vārdā nevar būt kopā ar patskaņiem **ä, y un ö** (piemēram: *jääddä* ‘palikt’, *kasvaa* ‘augt’).

Vēl dzejas tulkošanā svarīga ir oriģināla stilistika. Ir dzejnieku teksti, kurus var atdzejot klasiski, ievērojot oriģināla ritmu, atskaņas, iekšējos saskaņojumus, intonāciju utt. Taču ir arī tādi dzejoļi, kuru atdzejošanā ir jāizmanto gluži cita pieeja. Noteikti pie beidzamajiem es pieskaitītu – Heli Lāksoneņu un Contru. Abus es uzskatu par dārgakmeņiem literatūrā. Viņu rakstīšanas maniere, stils, domāšana, dzīves uztvere ir kaut kas nebijis un neatkārtojams. Šādu dzejoļu atdzejošana ir specifiska, to ir grūti veiksmīgi realizēt, sēžot pie rakstāmgalda. Tāpēc atdzejošanas procesā es strādāju kopā gan ar Heli, gan ar Contru. To tiešām var dēvēt par sadarbību.

Viena no populārākajām somu dzejniecēm – Heli Lāksoneņa – dzeju raksta dienvidrietumu valodas dialektā, tā saucamajā īsajā somu valodā. Tā ir Heli vecāsmātes valoda, un tajā viņa jūtas kā zivs ūdenī. 2006. gadā es kopā

ar Somijas Institutu rīkoju starptautisku mobilu dzejas festivālu „Dzejas brauciens” (www.poetryride.com), uz kuru tika aicināti dzejnieki no Latvijas, Igaunijas un Somijas. Pirmā somu viešņa bija Heli Lāksoneņa. Kad lasīju viņas dzejoļus, domāju, kuru latviešu valodas dialektu un izloksni izmantot atdzejojumam. Saprātu, ka īsajai somu valodai vislabāk atbilstu lībiskā dialekta Vidzemes izloksnes iezīmes.

izmaiņām latviešu versijā, tādējādi noņemot viņas dzejai svešuma piegaršu. Savā ziņā mazliet padaru Heli par Salacgrīvas dzejnieci.

Ar Contras dzejoļu tulkošanu ir līdzīgi, taču ir notikušas lielas pārmaiņas – Contra ir iemācījies latviešu valodu, turklāt tik labi, ka aktīvi tulko latviešu autoru darbus un ir uzrakstījis dažus dzejoļus latviski. Reizēm kāda viņa dzejoļa tulkojums latviešu valodā

Foto: © Aivars Liepiņš

Tagad zinu, ka izvēle bija pareiza. Pirms viņas godalgotās izlases „Soul. Burkans. Undens” iznākšanas izdevniecībā „Pētergailis” jau bija izdota izlase „Kad gos smeī” un bērnu grāmata „Piec ait kalns”. Prieks, ka Heli dzeja Latvijā ir kritiķu novērtēta un atradusi tik daudz lasītāju.

Ar igauņu dzejnieku Contru mēs esam pazīstami jau vairākus desmitus gadu. Tāpat kā Heli Somijā, arī Contra Igaunijā ir viens no pazīstamākajiem dzejniekiem. Diez vai atradies kāds igauņis, kurš nezīnās, kas ir Contra. Ja Heli Lāksoneņas dzejā komiskajam momentam ir atvēlēta krietna vieta, tad Contras dzeja sastāv tikai no tā vien. Viņš kādā dzejoļi atzinies – „man ir alerģija/ pret nopietnām lietām”. Arī Contras jaunākā dzejas izlase „Tik grūti ir būt latvietim” nav pirmā, bet gan otrā bezdelīga Latvijā. Pirms vairākiem gadiem atdzejoju un sastādīju dzejas grāmatu „Abi labi”, kur saliku kopā divus jautrus igauņus – (:):kivisildniku un Contru.

Kā jau minēju, gan Heli, gan arī Contras dzejoļus es tulkoju, sadarbojoties ar dzejniekiem. Ar Heli mēs tiekamies un strādājam šādi: es jautāju, prasu atļauju

ir izdevies veiksmīgāks par oriģinālu. Tad Contra pārlabo igauņisko versiju.

Katrs teksts no tulkotāja vispirms prasa izvēlēties pareizu tulkošanas pieeju, metodi, respektīvi, ceļu. Iesi pa labi, notiks kas negaidīts, iesi pa kreisi, iekļūsi maldos, iesi taisni, atradīsi apslēptus dārgumus. Tāpat kā pasakā. Svarīga ir pieredze, profesionalitāte, taču arī iespējas nojausma, pat gatavība riskēt. Kad viss ir sadabūts kopā, esmu pārliecināts – pārtulkot var pat „bērna roku tavā rokā”.

Pasaules grāmatu un autortiesību dienā biedrība AKKA/LAA jau septīto gadu apbalvoja kolēģu ieteiktus autorus, kuru darbi, pirmoreiz publiskoti iepriekšējos divos gados, izrādījušies iedvesmojošs pārsteigums. Piešķirtas četras Autora balvas 2020!

Guntars Godiņš

Balvu saņēmis par atdzejojumiem – Heli Lāksoneņas „Soul. Burkans. Undens” un Contras (*Margus Konnula*) „Tik grūti ir būt latvietim” (abas – „Pētergailis”, 2019).

No kolēģu ieteikumiem:

„Dzejnieks un atdzejojātājs Guntars Godiņš ir paveicis ko apbrīnojamu – viņš Latvijā neapšaubāmi ir radījis Heli Lāksoneņu (*Heli Laaksonen*) – tik īpašu, savpatu, bet latviešu lasītājam izcila somu dzejniece ir kļuvusi par savējo.

Visapbrīnojamākais, kā Guntars Godiņš spējis tulkot dialektu, ātro intonāciju, jo Heli Lāksoneņa dzejoļus raksta dienvidrietumu somu dialektā jeb tā saucamajā „īsajā somu valodā”.

Arī Contras ekstravertā dzeja – pretēji vairumam latviešu intraverto dzejnieku – atdzejojājam ir talanta un prasmes pārbaudījums. Guntars Godiņš to izturējis spoži.”

Foto: © Aivars Liepiņš

Frančescai Kirkei –

Autora balva 2020 par projektu „trauslums/ fragile” muzejā „Rīgas birža” 14.12.2019. – 16.02.2020.

No kolēģu ieteikumiem:

„Te neapšaubāmi ir runa par kvalitatīvu un pārsteidzošu mākslas faktu gan koncepcijas, gan izpildījuma ziņā. Abas izstādes dimensijas ir daudzslāņainas, tomēr sasauca caur ierastās lietu kārtības dekonstruēšanu. No vienas puses – Kirke ielaužas muzeja pastāvīgās ekspozīcijas telpā un vēsturiskajā elpā, tur iefiltrējot jaundarbus „aizvietotājus” kā maskētus, atšifrējamus artefaktus, kas darināti apbrīnojami daudzveidīgā tehnikā, ieskaitot arī audio formātu! No otras puses – jaundarbus tematiski vieno

ār pasaules aktualitātes (globālās klimata pārmaiņas, ugunsgrēks Parīzes Dievmātes katedrālē, kultūras mantojuma bojāeja Tuvo Austrumu kataklizmās u.c.), kas liek domāt par zūdamību un laika ritējumu.

Svarīga ir arī Kirkes attieksme pret skatītāju – padarot muzeju par, kā pati saka, „neuzkrītoša inscenējuma vietu”, viņa aicina to kartēt, palīgā piedāvājot „ceļvedi”, kur norādītas ekspozīcijas „pieturvietas” ar ik darba smalku, trāpīgu komentāru/fona skici. Tieši aicina – kā cienījamu, augstu vērtētu ceļabiedru.

Plaša, dziļa doma, spoža profesionalitāte, darbs ar pasauli un sevi, un visam pāri – mākslinieka atbildība.”

AUTORA
BALVA
2020

AUTORA BALVA 2020

Arnim Rītopam

Autora balva par grāmatām
“Sarunas ar filozofiem”
 (“Rīgas Laiks”, 2018)
un
“Sarunas ar zinātniekiem”
 (“Rīgas Laiks”, 2019).

Foto: © Dāvids Datuna

No kolēģu ieteikumiem:

“Rītups rada saturīgus tekstus, meistarīgi vadot un virzot sarunas, kuras lasītājam liek apjaust svarīgo nebūt ne vienkāršās tēmās un nebūt ne vienkāršos cilvēkos, pakāpeniski parādot realitātes pretrunīgumu un lasītājam dotot zināmu līdz tam viņam svešu un nereti grūti izprotamu pasauli.

Izcils intervētājs, ar kura pieeju šim darbam var apjaust, kā jāveido temata ideālā izsmelšana vai tuvošanās tai, vienlaikus radot baudu lasītājā, kurš iegūst vismaz ilūziju, ka sapratis ko jaunu un līdz tam paša neapgūtu vai vismaz pieskāries kam tādām.”

Pārskaitāmo daļu balvas – katrs 1111 eiro – laureāti saņēma 23. aprīlī. Parasti balvu pasniedz Autoru pusdienās. Šogad pusdienu tradīciju nācās lauzt, taču taustāmo balvu īpašnieki saņēms rudenī. Tā ir koka tēlnieka Jāņa Straupes un metālmākslinieka Arvīda Endziņa metālā veidota statuete – laiva vai augošs mēness, kurā sākas vai beidzas kāpnes.

Gintam Zilbalodim

par animācijas filmu
“Projām”
(2019).

Foto: © Alvars Liepiņš

No kolēģu ieteikumiem:

“Šī filma ir viena cilvēka darbs vairāku gadu garumā, un Gints Zilbalodis te ir ļoti dažāds autors: scenārists, režisors, mākslinieks, komponists – viss vienā personā. Darbojoties vienatnē pie tik apjomīga projekta, ar ceļa iešanas sižetu un galvenā varoņa redzējumu panākts vizuāli spožs, apcerīgs vēstījums par cilvēka pieaugšanu, viņam atklājot pasauli, tādējādi arī jebkura vecuma skatītājam ļaujot identificēties ar galveno varoni.”

Kadrs no filmas “Projām” © Gints Zilbalodis

Kadrs no filmas “Projām” © Gints Zilbalodis

Gints Zilbalodis par “Projām”

Par ko kolēģi visvairāk brīnījušies – kā tas ir, ka viens pats tiec ar visu galā?

Nekā citādi iepriekš neesmu strādājis, man īpaši nav ar ko salīdzināt. Līdz šim neesmu bijis lielā komandā. Pluss ir tas, ka ir brīvība – ir radoši, un ka tev ir pašam savs grafiks un nav nevienam jāatskaitās. Mīnuss, protams, ka pašam viss ir jāatrisina, varētu jau palūgt padomu kādam gudrākam, bet ja dari pats, pats esi atbildīgs. Kopumā sabalansējas.

Es saprotu, ka esi iemēģinājis roku visādos amatos, jo parasti, kad skaties filmu titrus, tur redzi desmitiem un pat simtiem cilvēku, kas pie filmas strādā.

Nav tā, ka esmu apzināti mēģinājis kaut ko pierādīt. Nebija īsti izvēles. Kad sāku strādāt pie filmas, biju diezgan jauns un bez pieredzes, nebija neviena, kas būtu gatavs strādāt manā vietā. Likās, ka tas ir labs veids, kā mācīties, pašam visam izejot cauri.

Redzēju interviju, kur tu stāstīji, kā visu esi apguvis. Pirmā doma – tu varētu komandai būt briesmīgs priekšnieks.

Ja es zinu, cik viss ir grūti, varu rēķināties, ka nav tik vienkārši. Es vēl nezinu, kāds es būšu priekšnieks. **Filmā nav teksta. Tas nozīmē, ka tā ir daudz labāk konvertējama?**

Jā, bet tas nebija ne protests, ne kas. Man tas likās pašsaprotami – un animācijā tas nav tik neparasti. **Neparasti – jā, bet valoda dod papildu dimensiju. Ja skaties japāņu animācijas filmu, valoda dod ko tādu, kas zūd, piemēram, dublāžā.**

Es neesmu pret runātu valodu, bet ir stāsti, kas palīdz, un ir stāsti, kas traucē. Un te, kur ir stāsts par vientulību un sevis meklējumiem, kur ir attēls un mūzika, teksts ar tiem konkurētu, pārmāktu, neļautu izpausties.

Taču teksts vēl varētu kādreiz uzrasties, vai ne?

Noteikti! Ceru, ka kādreiz vēl uzveidošu tradicionālāku darbu.

Un kas tagad padomā?

Filma saucas „Straume”, rakstu scenāriju, mūziku, taisu skices.

Atkal visu pats?

Pagaidām esam divatā. Plānojam.

Bet nav tā, ka esi atradis savu nišu – „viens pats mājās”? Komandu gribas?

Gribas pamēģināt. Tad redzēsīm.

Jautāja **Ieva Kolmane**

Biedrībai AKKA/LAA svarīgākais 2019. gadā

Mēs esam autoru biedrība, kas strādā savu biedru labā, taču arī visas sabiedrības labā, nodrošinot dažādu veidu darbu autoru mantisko tiesību īstenošanu Latvijā un ārzemēs un kultūras pieejamību jebkurai sabiedrības loceklim.

Autoru mantisko tiesību kolektīvā pārvaldījuma organizācijai **AKKA/LAA 2019. gads bija finansiāli vislabākais gads tās pastāvēšanas vēsturē**, iekasētajām atlīdzībām pārsniedzot 7 miljonus EUR. Par rekordgadu jau nosaucu iepriekšējo – valsts simtgades un kārtējo Dziesmusvētku gadu, kad iekasējām 6,85 miljonus, tomēr 2019. gads bija vēl labāks.

Mūsu darbinieki strādā sava veida autoru uzņēmumā, kas izsniedz atļaujas izmantot autoru darbus un par to iekasē atlīdzību, no darbu lietotājiem pieprasa izmantoto darbu programmas, saskaņā ar šīm programmām sadala autoratlīdzību un sadalīto atlīdzību izmaksā Latvijas un ārvalstu tiesību īpašniekiem. Šis darbs tiek veikts atbilstoši Starptautiskās autoru un komponistu biedrību konfederācijas CISAC profesionālajiem noteikumiem

un starptautiskajam teicamas vadības ISO standartam, nedublējot procesus un maksimāli efektīvi izmantojot katru darbinieku. Mēs arī nodarbojamies ar jauno autoru darbu izmantojuma veidu mārketingu – patlaban īpaši akcentējot darbu digitalizāciju un ieviešanu internetā, tāpat sniedzam juridiskas konsultācijas un padomus par darbu lietojumu autoriem un arī viņu darbu izmantotājiem, sadarbojamies ar citām Latvijas nevalstiskajām organizācijām un valsts institūcijām, piedalāmies Latvijas valsts normatīvo aktu izstrādē, strādājam ar ārvalstu māsu organizācijām, apvienībā CISAC un Eiropas autortiesību organizāciju grupējumā GESAC, veidojam un uzturam Latvijā unikālas datubāzes un datorprogrammas.

Mūsu darbs sākas ar līgumu, ko slēdzam ar autoru vai viņa mantinieku par autora tiesību pārstāvniecību.

2019. gada 31. decembrī AKKA/LAA pārstāvēja 6615 tiesību īpašniekus Latvijā un saskaņā ar ārvalstu autoru organizāciju pārstāvniecības līgumiem par darbu un tiesību veidiem – gandrīz 4,5 miljonus tiesību īpašnieku ārvalstīs.

2019. gadā izmaksātā atlīdzība / nodokļi / faktiskie izdevumi (EUR)

Izmaksātā atlīdzība tiesību īpašniekiem Latvijā	2 660 602	Izmaksātā atlīdzība tiesību īpašniekiem ārvalstīs	2 311 687	Faktiskie izdevumi	962 790
Nodokļi valsts budžetā	380 518			Nodokļi valsts budžetā	
Latvijas blakustiesību īpašniekiem	452 407				438 790

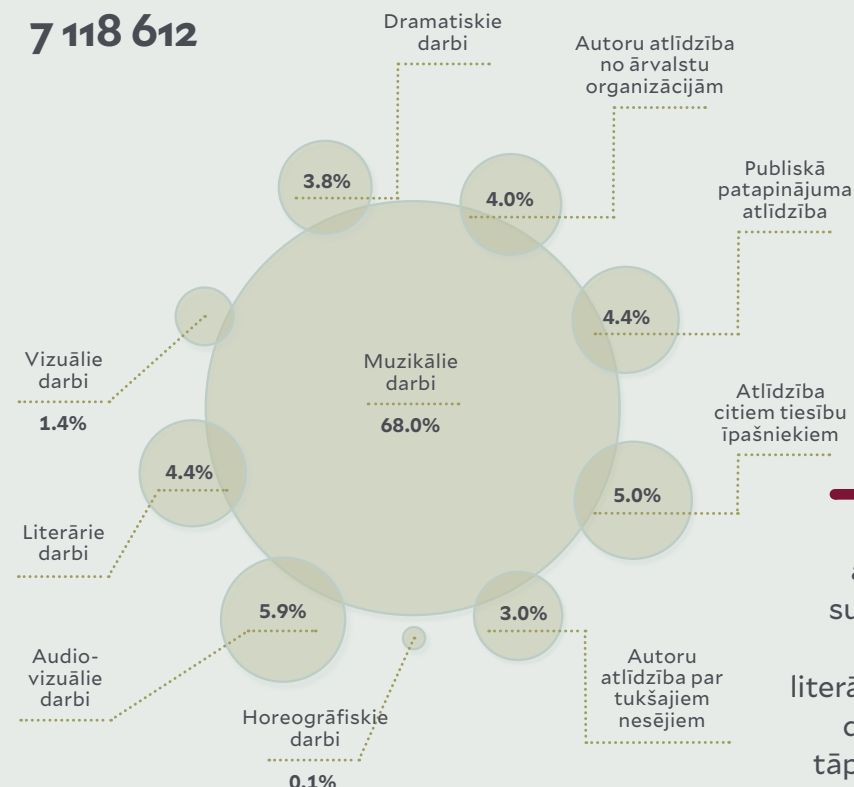
Faktiskie izdevumi (EUR)

Iekasētā atlīdzība 2019 (%)

Summa (EUR)

7 118 612

Lielākās autoratlīdzības summas iekasētas par muzikālo, literāro un audiovizuālo darbu lietojumu, tāpat arī par Latvijas autoru darbu izmantojumu ārvalstīs.

Pamatojoties uz līgumiem ar Latvijas blakustiesību organizācijām, atsevišķos tiesību veidos AKKA/LAA pārstāvēja arī Latvijas Izpildītāju un producentu apvienību (LaIPA), Latvijas Kinoproducentu asociāciju (LKPA) un Latvijas Profesionālo aktieru apvienību (LaPAA).

Atgādinu, ka 2019. gads mūsu darbībā bija vislielāko ieņēmumu gads. 95,2% no kopējā apjoma veidoja autoriem savāktā atlīdzība, bet 4,8% no savāktās atlīdzības saņēma blakustiesību īpašnieki. Lielākās autoratlīdzības summas iekasētas par muzikālo, literāro un audiovizuālo darbu lietojumu, tāpat arī par Latvijas autoru darbu izmantojumu ārvalstīs.

Par muzikālo, literāro un horeogrāfisko darbu publisku izpildījumu 2019. gadā iekasēti 3,2 miljoni EUR, tajā skaitā 1,9 miljoni par mūzikas izpildījumu koncertos un teātra izrāžu iestudējumos, 1,1 miljons – par mūzikas ierakstu atskaņojumu publiskās vietās un 124,6 tūkstoši par mūzikas publisku izpildījumu, demonstrējot filmas. Iekasētā autoratlīdzība attiecībā pret 2018. gadu pieauga par 134,6 tūkstošiem EUR.

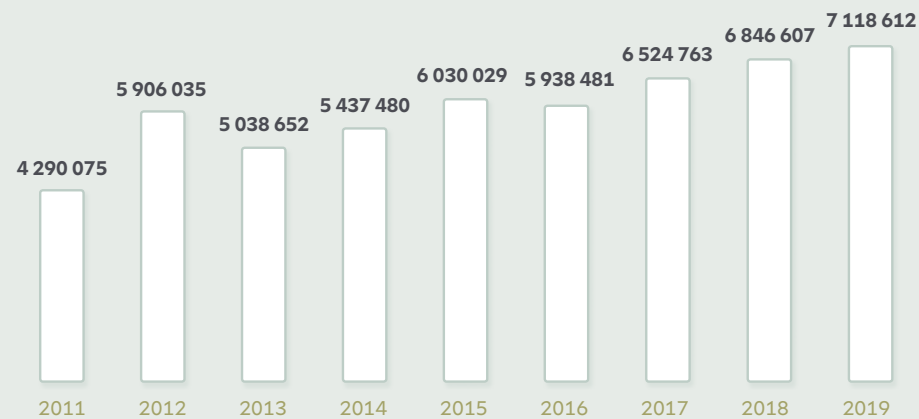
Mediju nodaļa pārrauga muzikālo darbu izmantojumu elektroniskajos plašsaziņas līdzekļos (radio un televīzijas programmās), kas tos raida un izplata kabeļtelevīzijās un slēgtās interneta protokola televīzijās, arī to reproducēšanu

nesējos un izmantojumu tiešsaistē. 2019. gadā no elektroniskajiem plašsaziņas līdzekļiem kopumā iekasēti 2,27 miljoni EUR – par 450 tūkstošiem vairāk nekā iepriekšējā gadā. Šāds autoratlīdzības pieaugums galvenokārt skaidrojams ar to, ka 2019. gadā tika noslēgts izlīgums tiesvedībā ar AS “TV Play Baltics”, un arī SIA “Tet” saskaņā ar tiesas

spriedumu samaksāja 135,6 tūkstošus EUR par autoru darbu izmantošanu Virszemes televīzijā.

Par literāro un dramatisko darbu lietojumu izsniedzam licences un iekasējam autoriem atlīdzību gan par literāro darbu publicēšanu,

Iekasētās atlīdzības summas 2011–2019 (EUR)

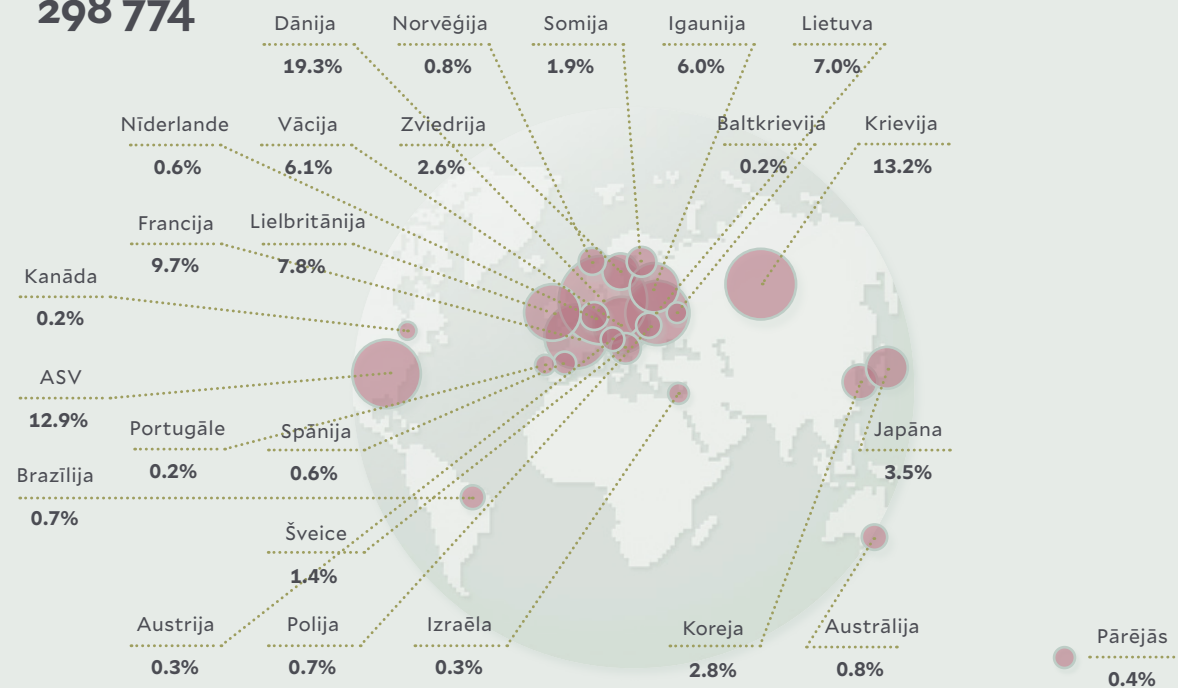

Ziņas

Latvijas autoriem no ārzemēm 2019 (%)

Summa (EUR)

298 774

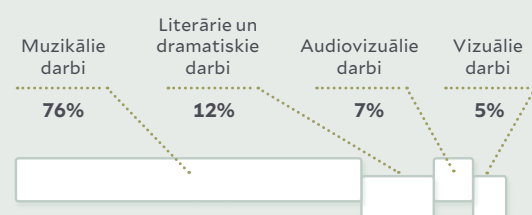

reproducēšanu, raidīšanu un izmantojumu internetā, gan par dramatisko darbu publisku izpildījumu teātros, to reproducēšanu, raidīšanu un izmantojumu internetā. Izsniedzot atļaujas autoru darbus izmantot iestudējumus, licencējam ne tikai tekstu, bet arī muzikālo, horeogrāfisko un scenogrāfisko darbu (scenogrāfija un kostīmi) izmantojumu, tāpat arī šo iestudējumu ierakstus (reproducēšanu) un raidīšanu. Teātriem 2019. gadā izsniegta 352 licences, iekasēti 377 tūkstoši EUR (par dramatiskajiem darbiem – 263 tūkstoši, par muzikālajiem darbiem – 114 tūkstoši). Izdevējiem 2019. gadā izsniegta 152 licences, iekasēti ap 30 tūkstošiem EUR (par literāro darbu publicēšanu – 25,5 tūkstoši EUR, par muzikālo darbu publicēšanu – 4,8 tūkstoši). Izsniegtas licences arī latviešu literatūras publikācijām ārvalstīs – Lietuvā, Francijā, Lielbritānijā, Krievijā un Bulgārijā.

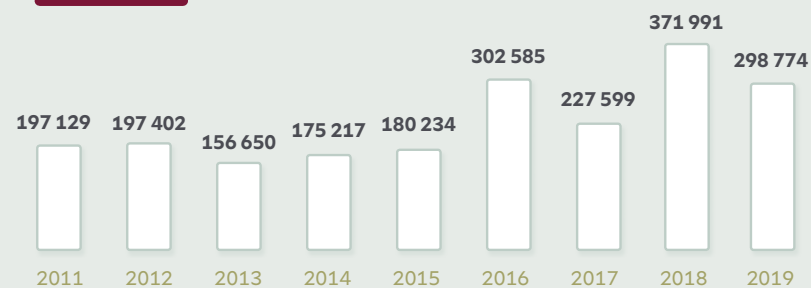
Vizuālo darbu un fotogrāfiju

autoriem 2019. gadā savāktā atlīdzība ir 100 tūkstoši EUR. Uz pusi lielāka summa nekā 2018. gadā – 67 tūkstoši – tika sadalīta māksliniekiem par darbu retranslēšanu kabeltēlervīzijās. Tie autori, kuri saņem atlīdzību par darbu demonstrēšanu televīzijā, turpināja saņemt arī daļu atlīdzības no kabeltēlervīzijām un nesēju atlīdzības.

**Latvijas autoriem no ārzemēm
pa darbu veidiem
2019 (%)**

**Latvijas autoriem no ārzemēm
2011–2019 (EUR)**

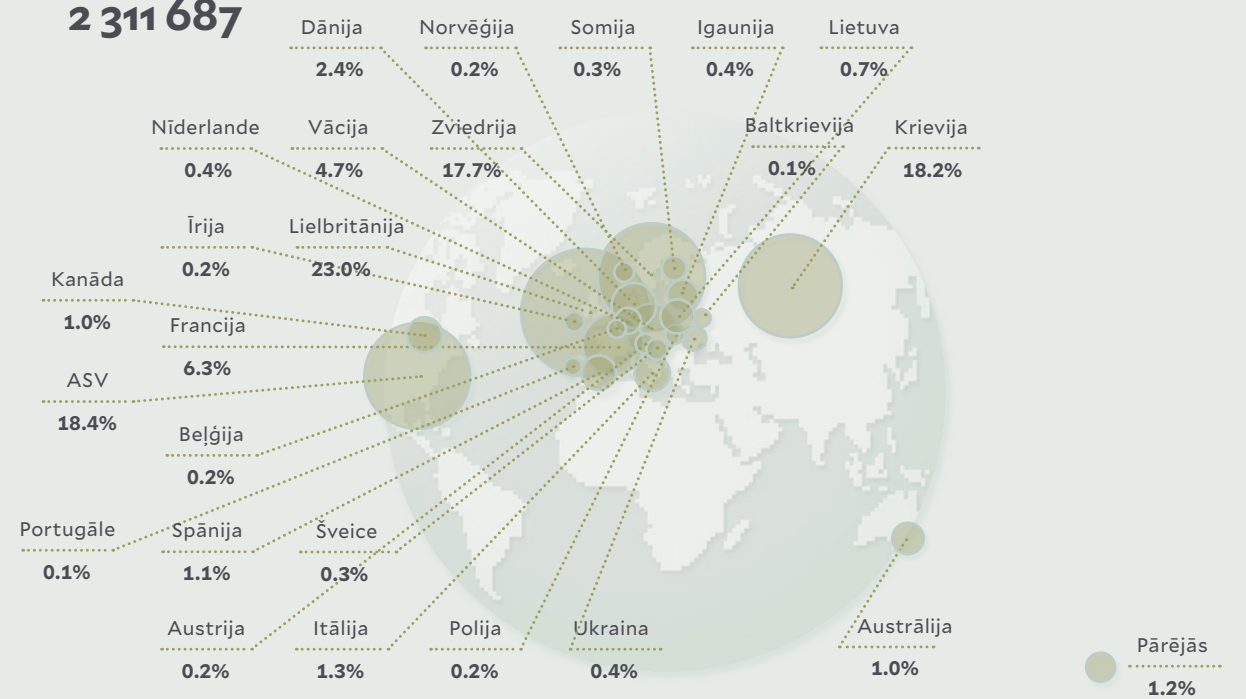

Ziņas

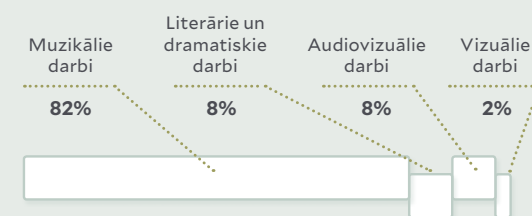
Ārvalstu autoriem no Latvijas 2019 (%)

Summa (EUR)

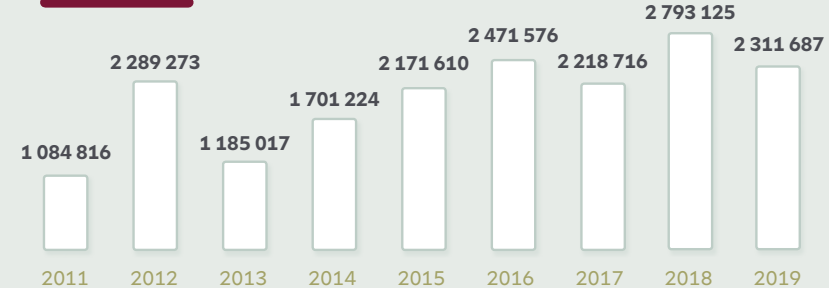
2 311 687

Ārvalstu autoriem no Latvijas pa darbu veidiem 2019 (%)

Ārvalstu autoriem no Latvijas 2011–2019 (EUR)

Publiskā patapinājuma nodala

pārvalda autoru (to skaitā teksta autoru, tulkotāju, mākslinieku, sastādītāju) un producentu tiesības saņemt atīdzību par viņu darbu, fonogrammu un filmu kopiju publisko patapinājumu Latvijas bibliotēkās. 2019. gadā par publisko patapinājumu 2018. gadā no Kultūras ministrijas tika saņemti 310 294 EUR – par 8068 EUR vairāk nekā gadu iepriekš. Atīdzības sadalei nepieciešamā informācija par konkrētu autoru darbu izsniegumu tika apkopota 136 Latvijas bibliotēkās un to filiālēs. Izsniegums uzskaitīts 21 661 grāmatai, 175 filmām, 162 nošu izdevumiem, 938 fonogrammām.

Kopumā par grāmatu, nošu,
fonogrammu un filmu kopiju
izsniegumu sadalīti 268 564 EUR,
264 275 EUR no šīs summas autoriem,
4289 EUR – blakustiesību īpašniekiem.
No autoriem sadalītās summas
97,3% saņēma grāmatu autori.

Kopš 2014. gada 1. janvāra viss
licencēšanas process tiek pilnībā
īstenots datorprogrammā AVIS jeb
AKKA/LAA vienotajā informācijas
sistēmā, kas ļauj izsekot gan darbu
lietotāju nodrošinājumam ar licencēm,
gan arī kontrolēt katra konkrēta pasākuma
licencēšanu. 2019. gadā AVIS ietvaros
uzsākta elektroniskā dokumentu
aprite ar licenciātiem divās nozarēs –

pasākumu, koncertu rīkošana un filmu demonstrēšana. Pārejā uz elektronisko vidi nozīmīgākais ieguvums ir ātrums un kvalitāte – informācijas apmaiņa starp AKKA/LAA un licenciātiem ir operatīvāka, un savstarpējie norēķini pārskatāmāki.

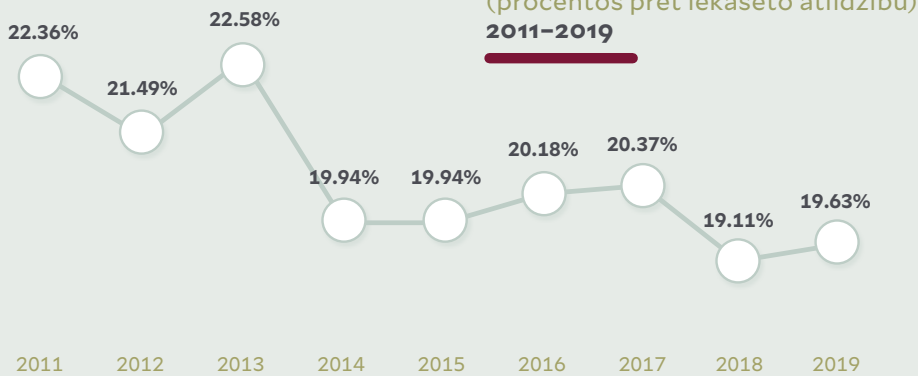
AVIS tiek izmantots ne vien licencēšanā, bet arī atlīdzības sadalē, kas tāpat ir acīmredzami paātrinājis atlīdzības izmaksu, samazinot roku darba apjomu.

Iekasēto atlīdzību AKKA/LAA pakāpeniski dalīja un izmaksāja visā 2019. gada gaitā, ieskaitot no ārzemēm par dažādu veidu darbu izmantojumu saņemto atlīdzību 239 387 EUR apmērā. Arī sadalītās un izmaksātās atlīdzības apjoms bija lielākais visos mūsu darbības 26 gados – 5,8 miljoni EUR, no kuriem 3 miljonus saņēma Latvijas autori, 2,3 miljonus – ārvalstu autori, 353 tūkstošus – mūzikas izpildītāji un producenti Latvijā, pa 49,5 tūkstošiem – gan filmu producenti Latvijā, gan izpildītāji – aktieri Latvijā.

Atbilstoši starptautiskajiem standartiem un AKKA/LAA kopsapulces lēmumam sadalēs turpinām izmantot gan pilna apjoma programmas, gan analogās, gan izlases programmas. No koncertiem un lielajām raidorganizācijām iekasēto atlīdzību sadalām, izmantojot pilna apjoma programmas; nesēja atlīdzību dalām, izmantojot kompilētās analogās programmas; atlīdzību par mehāniskās mūzikas atskaņošanu dalām, izmantojot gan analogās, gan izlases programmas.

2017. gada 14. oktobrī AKKA/LAA dalībnieku kopsapulce lēma, ka **Kultūras un izglītības (KI) fondu veidos vienīgi neizmaksājamā**

Autortiesību pārvaldījuma izdevumu izmaiņas (procentos pret iekasēto atlīdzību) 2011–2019

atlīdzība, proti, tā, kuras saņēmējs nav noskaidrots triju gadu laikā pēc darba izmantošanas. Uzkrātos līdzekļus izlieto saskaņā ar KI fonda nolikumu. KI fonda līdzekļu izlietojumu 2019. gadā AKKA/LAA padome apstiprināja 2020. gada 23. janvāra sēdē. Fonda līdzekļu atlikums 2019. gada 31. decembrī bija 235 747 EUR.

2019. gadā AKKA/LAA **Latvijas muzikālo darbu datubāze papildinājās ar 51 190 jauniem darbiem.** Iepriekšējā gadā tika apstrādātas 22 873 darbu lietotāju iesniegtās programmas, **2019. gadā AVIS datubāzē apstrādāto programmu skaits bija 30 151.**

Sadalītās un izmaksātās atlīdzības apjoms bija lielākais visos mūsu darbības 26 gados – 5,8 miljoni EUR,

Milzīgo licencēšanas, atlīdzību iekasēšanas, sadales un izmaksas darbu veica 9 padomes locekļi un 34 darbinieki. No tiem 25 darbinieki dara unikālu darbu, ko Latvijā neviens citur neveic.

Mēs administrējam visu veidu autoru darbus, tāpēc nosacīti esam vairākas biedrības vienā. Mūsu kopējie pārvaldījuma izdevumi 2019. gadā bija 1,4 miljoni EUR, vidēji 19,63% no iekasētās atlīdzības. Atgādinu, ka atsevišķos darbu izmantojuma veidos, piemēram, izdevējdarbībā un teātra izrādēs, pārvaldījuma izdevumi ir divreiz mazāki – 12% un 10%.

2019. gadu AKKA/LAA beidza ar 7858 EUR lielu ieņēmumu pārsniegumu pār izdevumiem.

Pilns biedrības AKKA/LAA 2019. gada pārskats un revidenta ziņojums elektroniski iesniegts VID elektroniskās deklarēšanas sistēmā. Pārskats par AKKA/LAA iekasēto un autoriem sadalīto atlīdzību ir iesniegts Starptautiskās autoru un komponistu biedrību konfederācijas (CISAC) sekretariātam. Gada pārskats ir publiskots arī [AKKA/LAA mājaslapā](#).

Inese Paklone,
AKKA/LAA izpilddirektore

Padome autoriem

COVID-19 pandēmijas izraisītās krīzes laikā, kad notiek globāla ekonomikas lejupslīde, daudzu nozaru dīkstāve un pieaugošs bezdarbs, jebkādi mierinājuma vārdi būs liekulība un pozitīvas nākotnes solījumi – utopija. Laikā, kad kultūras nozare ir zaudējusi 90% apgrozījuma, teikt, ka drīz viss būs kā agrāk, ir nelietība. Šajā situācijā ir divas iespējas. Pirmā – gaidīt pasaules galu un neko nedarīt, tostarp arī nelamāt un nekritizēt nevienu. Otrā – apjaust sevi jaunajos apstākļos un meklēt iekšējās un ārējās rezerves, lai pārdzīvotu krīzi un būt gatavībā darboties pēckrīzes situācijā.

Radošai personai vissvarīgākais būtu nezaudēt saikni ar savu auditoriju. Laikā, kad fiziska kontaktēšanās ar auditoriju ir liegta, strauji attīstās kultūras patērēšanas virtuālās formas – no savu jaundarbu prezentēšanas *Facebook* draugiem līdz tiešsaistes festivāliem, kas latviski jau ieguvuši apzīmējumu “divānfestivāli”. Vai mums ir sava virtuālā mūzikas istaba vai galerija, vai vismaz bloga sekotāji?

Virtuālā telpa nedzīvo pēc reālās telpas likumiem, tā prasa kvalitatīvi citādu digitālo produktu radīšanu. Kamēr tiek diskutēts par to vai citu hibrīdformu iekļaušanos mākslas kategorijā, vai varam šo diskusiju izdaļot ar savu virtuālo saspēli vai 6D plenēru?

Krīzes laika naudas plūsmas samazinājums vai pat apstāšanās ir neizbēgama. Finanšu alternatīvas ir

neskaidras un vājas. Lai kā, tomēr valsts līmenī notiek atbalsta mehānismu veidošana kultūras institūcijām un indivīdiem. Ja varam uz to pretendēt, tas ir jādara.

Arī AKKA/LAA padome ir atradusi iespēju izsludināt ārkārtas autora stipendiju konkursu, pārdaļot Kultūras un izglītības fonda līdzekļus. Tos veido atlīdzība, kas atzīta par neizmaksājamu, pamatā – nenoskaidrotie vai nenoskaidrojamie autori. Tā 25 autori saņems labu impulsu jaunradei, vajag cerēt uz labāko un pieteikties.

Un vēl – stāsimies Latvijas autoru biedrībā! Kopā būsīm spēcīgāki, un varbūt pati krīze vairs nebūs tik briesmīga.

Valdis Muktupāvels,
AKKA/LAA padomes prezidents

Ir jaunu izaicinājumu laiks, un mēs AKKA/LAA padomē nevēlamies, lai tas kļūtu par grūti izbrienamu bedri Latvijas kultūras dzīvē. Mēs meklējam risinājumus, kas vīrusa izraisīto dīkstāvi spētu pārvērst par jaunu un radošu darbu sākumu. Tāpēc brīdī, kad mākslas un kultūras procesi ir teju apstājušies un autoratlīdzība autoru makos nonāk un vēl ilgi nonāks krietni mazākā apjomā nekā ierasts, mēs esam pārskatījuši organizācijas izdevumus un atraduši iespēju izsludināt papildu konkursu

autoru radošajām stipendijām. Mēs apzināties, ka stipendijas neatrisinās visu Latvijas autoru nedienas, bet ticam, ka mazie darbi summējas.

Kārlis Kazāks,
AKKA/LAA padomnieks

Ārkārtas laiks valstī attiecas uz visiem – valdību, uzņēmumiem, organizācijām, biedrībām un katru individuāli. Grūtā brīdī talkā jānāk ikvienam. Tamdēļ jo lielāks prieks, ka autoru apvienība AKKA/LAA šādā laikā spēj pieņemt nestandarta lēmumus, kas palīdz tās biedriem – autoriem.

Autoru stipendijas ir ideju atbalsta sistēma. Stipendija domāta laikā, kad autors darbojas „neredzamajā” posmā. Rada – komponē, sacer, skicē, uzglezno, ieraksta un uzraksta. Tā ir radošās vientulības atbalsta stipendija.

Mums padomē izdevās vienoties par papildu stipendijas piešķiršanu. Reāli 700 EUR tiek piešķirti, ja esi uzrakstījis pieteikumu, izklāstījis ideju, cik vien tas ir katram iespējams, un padome to akceptēs. Protams, visiem netiks, tad jāmeģina atkal – sekojiet līdzi, pēc šīs kārtas sekos nākamā.

Ingus Ulmanis,
AKKA/LAA padomnieks

2020. gada 6. aprīlī AKKA/LAA padome izsūtīja aicinājumu LR Ministru kabinetam un Kultūras ministrijai:

4597 Latvijas autoru vārdā AKKA/LAA aicina LR Ministru kabinetu un Kultūras ministriju iedzīvināties un izprast sekas, ko COVID-19 krīze un ar to saistītais valdības pieņemtais lēmums par ārkārtējās situācijas izsludināšanu var izraisīt attiecībā uz kultūras nozari un tajā nodarbinātajiem autoriem. Mēs pamatoti uzskatām, ka regulāro autoratlīdzību un blakustiesību maksājumi nevar kalpot par iemeslu, lai kādam no autoriem nepiešķirtu dīkstāves pabalstu vai liegtu iespēju pieteikties kādam citam valsts paredzētajam atbalsta veidam. Autoru profesionālās darbības jomas un ar to saistīto ienākumu ierobežojumi

paredzami uz nenoteiktu laiku. Valdības lēmumā par ārkārtējās situācijas izsludināšanu ir ietverti aizliegumi organizēt jebkādas publiskus pasākumus, ierobežojumi attiecībā uz kultūras, izklaides, ārpustelpu sporta un citām atpūtas vietām, tāpat arī tirdzniecības vietām. Minētie ierobežojumi ir spēkā līdz 2020. gada 14. aprīlim, bet jau šobrīd prognozējama šā termiņa pagarināšana. AKKA/LAA paredz, ka jomās, kurās stājušies spēkā ierobežojumi, autoru ieņēmumi ievērojami kritīsies.

Lielākajai daļai AKKA/LAA pārstāvēto Latvijas autoru autoratlīdzības saņemšana no AKKA/LAA nav primārais iztikas avots. AKKA/LAA izmaksāto autoratlīdzību 2019. gadā un 2020. gada pirmajos trīs mēnešos vidēji ir saņēmušas 875 personas, vidēji 95 EUR mēnesī. 91% saņēmēju mēneša

vidējā atlīdzība ir mazāka par 200 EUR. Lielākā daļa AKKA/LAA pārstāvēto Latvijas autoru par savu darbu izmantošanu no biedrības saņem atlīdzību, kura gada ietvaros nepārsniedz 700 eiro (2019. gadā aptuveni 3500 AKKA/LAA pārstāvēto Latvijas autoru visa gada laikā no AKKA/LAA saņēma summu, kas nepārsniedza 700 EUR pirms nodokļu nomaksas).

Šobrīd aprēķinātā un izmaksātā autortiesību un blakustiesību atlīdzība par iepriekšējiem periodiem neatspoguļo autoru un izpildītāju šābrīža ienākumus. AKKA/LAA gadījumā ārkārtējās situācijas ietekme var izpausties arī ar viena vai vairāku mēnešu nobīdi, jo konkrētajā mēnesī autori faktiski saņem autoratlīdzību par savu darbu izmantojumu iepriekšējos periodos, t.i., pēc tam, kad autoru darbu

izmantojami ir samaksājuši attiecīgo atlīdzību licences maksas veidā un tā ir sadalīta un izmaksāta attiecīgajiem autoriem.

Aicinām Ministru kabinetu un Kultūras ministriju neizslēgt autoratlīdzības un blakustiesību maksājumu saņēmējus no dīkstāves pabalsta pretendentu loka.

AKKA/LAA padome:
Valdis Muktupāvels,
Lauris Gundars,
Ingus Ulmanis,
Kārlis Lācis,
Arvīds Mūrnieks,
Kārlis Kazāks,
Mārtiņš Brauns,
Jānis Holšteins-Upmanis,
Valdis Rūmnieks.

Aicinājums rada atbalstu, autoratlīdzības saņēmēji no dīkstāves pretendentu loka netika izslēgti.

AKKA/LAA 2020. gada pavasaris

Autoru organizācija AKKA/LAA šobrīd turpina darbu, strādājot attālināti. Esam izveidojuši darbavietas mājās un pirmajās attālinātajās darba dienās savā *whatsapp* kontā aktīvi demonstrējam, kā nu kurš iekārtojies. Ar to esam godam tikuši galā, jo darbs nav apstājies, un dažviet tas ir intensīvāks, citur radusies iespēja sakārtot atliktās lietas, taču viss notiek.

Par to, ka uzreiz varējam darboties mājas režīmā, liels paldies ārpakalpojumu IT atbalsta komandai no *Egates* un mūsu pašu IT Aleksandram. Nepieviļ arī WEAREDOTS (bijusī DPA) izstrādātā datorprogramma, kurai varam pieslēgties attālināti.

Droši vien autorus interesē, kā sokas ar licencēšanu, atlīdzības iekasēšanu un sadali. Īstenība ir atbilstoša ārkārtas situācijai, kad pasākumi nenotiek un slēgtas izklaides vietas: ārkārtas situācijā daudz licenču atteica gan kafejnīcas, gan veikali, gan koncertu rīkotāji, toties vietā, gan nenosēdēt noslēgtās licences, nāca darbu izmantošana internetā. Līdz šim nebija daudz autoru, kas AKKA/LAA bija uzticējuši pārvaldīt savu darbu ievietošanu internetā, taču situācija strauji mainījās. AKKA/LAA turpina slēgt jaunus pārstāvības līgumus ar autoriem, līdz aprīļa vidum AKKA/LAA pārstāvēto autoru saime papildinājās ar 61 autoru.

Atlīdzības sadales notika kā iepriekš, jo autoru organizācijas pamatā sadala un izmaksā lielu daļu no iepriekšējā gadā iekasētās atlīdzības. Izņēmumi ir lieli koncerti, par kuriem atlīdzība tiek izmaksāta, tiklīdz saņemta nauda un programmas. Tas nozīmē, ka šis gads sadales nodaļai daudz neatšķirsies no iepriekšējā. Ja pagājušajā gadā līdz aprīļa mēnesim gan ārvalstu, gan Latvijas tiesību īpašniekiem bijām sadalījuši 569 770 EUR, šogad cipars ir krietni lielāks – 950 346 EUR. No ārzemju autoru organizācijām sadalījām 71 179 EUR, savukārt pagājušajā gadā šī summa bija vien 43 739 EUR. Pēdējos mēnešos uzsvāru likām uz tā sauktajiem mazajiem koncertiem, lai atlīdzību saņemtu iespējami daudz autoru.

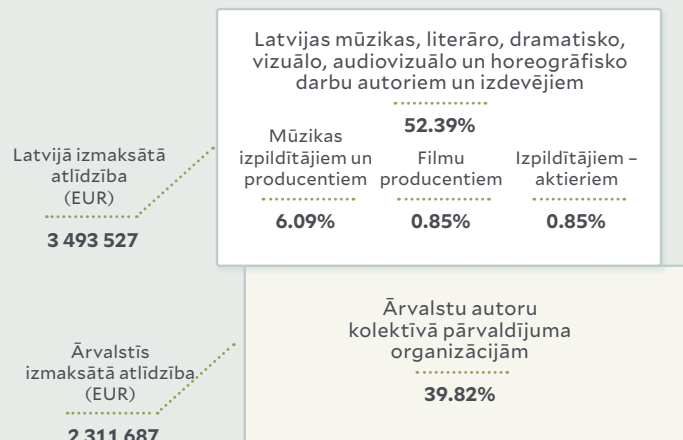
Maijā ienāk atlīdzība no ārvalstu autoru organizācijām un atlīdzība no koncertiem, par kuriem sadales nodaļa atskaites saņēmusi š.g. janvārī un februārī, bet jūnija sadalei tiek gatavota viena no gada lielākajām izmaksām: Latvijas Radio par mūzikas raidīšanu ēterā 2019. gadā, Latvijas Radio par 2019. gadā veidotajām literāro darbu fonogrammām, atlīdzība par 2019. gadā izmantotajiem un publiski

demonstrētajiem autordarbu ierakstiem, mūzika par kinofilmām televīzijā, tāpat par vizuālo darbu raidīšanu Latvijas Televīzijā, arī sadales no citiem avotiem. Turpmākajos mēnešos sadalīsim un izmaksāsim atlīdzību no komercradio un komerctelevisijām, arī no Latvijas Televīzijas, būs atlīdzība no interneta vietnēm, muzejiem, palikuši arī koncerti, par kuriem gaidām programmas, par

Izmaksātā atlīdzība 2019 (%)

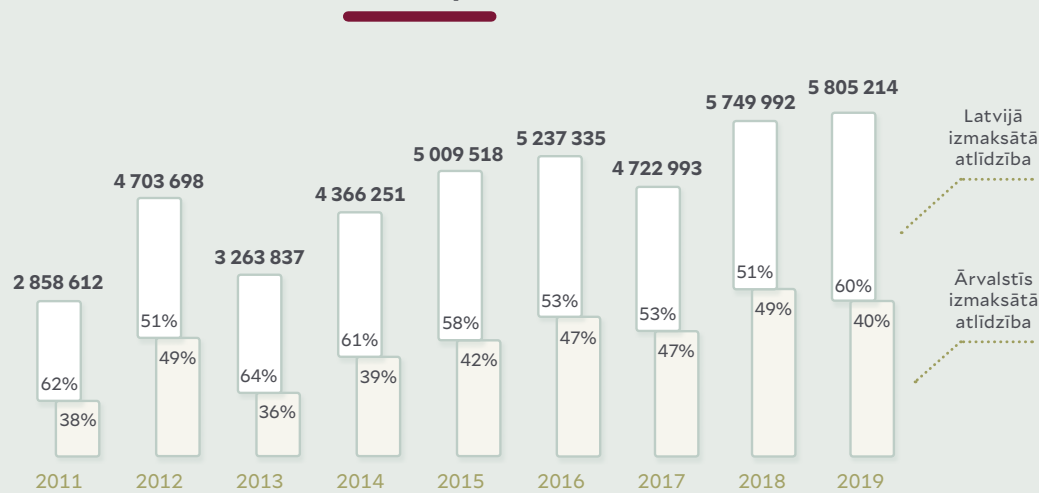
Summa (EUR), ieskaitot ienākuma nodokli

5 805 214

Ja pagājušajā gadā līdz aprīļa mēnesim gan ārvalstu, gan Latvijas tiesību īpašniekiem bijām sadalījuši 569 770 EUR, šogad cipars ir krietni lielāks – 950 346 EUR.

Izmaksātās atlīdzības summas 2011-2019 (EUR)

Kas notiek pasaulē

22. aprīlī vairāk nekā 140 pasaules valstu kultūras ministru, ieskaitot arī LR Kultūras ministru Nauri Puntuli, tikās *CISAC* ierosinātā un *UNESCO* rīkotā attālinātā konferencē, lai vienotos par kopīgu stratēģiju cīņā ar sekām, ko uz kultūras nozari atstājusi COVID-19 pandēmija. *UNESCO* paspārnē jau atklāta vietne *ResiliArt*, kas tiecas vienot autorus visā sērgas piemeklētajā pasaulē.

5 stundu ilgās sarunas vainagojās ar vadlīnijām, kas cita starpā paredz valsts rūpes par kultūras un radošā sektora ļaužu veselību un drošību, garantijas autoru labklājībai, jaunus fondus, kas ļauj tiem turpināt radošu darbību, nodokļu u.c.

atvieglojumus, ieskaitot bezprocentu aizdevumus; valsts finansētus izglītojošus pasākumus tiešsaistē un skaidru plānu, kas paredz izeju no krīzes.

No otras puses, tika uzsvērts, ka krīze nozarei sniedz jaunas iespējas: kultūras patēriņš digitālajā vidē aug, un tas jāizmanto, lai paplašinātu un stiprinātu tiesības uz intelektuālo īpašumu, vienlaikus saliedējot sabiedrību.

Katram autoram ir pieejams personiskais profils. Lai kļūtu par portāla reģistrētu lietotāju, ar AKKA/LAA jānoslēdz līgums par piekļuvi vietnei. Lai noslēgtu līgumu vai atjaunotu paroli, lūdzam rakstīt autoriem@akka-laa.lv!

Atgādinām, ka muzikālu un horeogrāfisku darbu autoriem, kas noslēguši pārstāvniecības līgumu ar AKKA/LAA, nepieciešams reģistrēt savus darbus biedrības datubāzē. Par darbiem, kas nav reģistrēti, nav iespējams iedalīt atlīdzību.

Katram autoram ir pieejams personiskais profils. Lai kļūtu par portāla reģistrētu lietotāju, ar AKKA/LAA jānoslēdz līgums par piekļuvi vietnei. Lai noslēgtu līgumu vai atjaunotu paroli, lūdzam rakstīt autoriem@akka-laa.lv!

Jautājumu par COVID-19 pandēmijas ierobežošanas pasākumu izraisīto krīzi kultūras nozarē saskaņoti risina arī autoru biedrību jumta organizācijas – Eiropas autoru un komponistu biedrība *GESAC* un Starptautiskā autoru un komponistu biedrību konfederācija *CISAC*.

4. maijā EP Kultūras un izglītības komisija, uzklaušot iekšējā tirgus komisāru Tjeri Bretonu (*Thierry Breton*) un inovācijas un jaunatnes komisāri Mariju Gabrieli (*Mariya Gabriel*), sprieda par jaunām iespējām atbalstīt ES kultūras, radošo industriju un mediju nozari. Bretons norādīja, ka posts nozarei, sevišķi mazajam biznesam un pašnodarbinātajiem, ir lielāks par vienkārši “darba zaudēšanu”.

Svarīgākais ir saglabāt ES kultūru un vērtības, un vajadzīgs jauns, ar finansējumu nodrošināts “Māršala plāns”, kas nozarei palīdzētu atkopties. Iecerei tagad vajag iegūt konkrētas aprises – šo darbu paveiks Eiropas komisija, un plāns vēl apstiprināms Eiropas parlamentā un Eiropas padomē.

Bretons tiklab aicināja dibināt “jaunas attiecības ar platformām”, kas tagad pašas saprot, cik liela atbildība gulstas uz tām kā “vārtu sargiem”.

Komisāre Gabriela piebilda, ka šobrīd domā par ārkārtas palīdzību autoriem, ko varētu nodrošināt jaundibināts “solidaritātes fonds” – tas būtu pozitīvs signāls, ko EK sūta pašnodarbinātajiem autoriem.

Tikmēr Eiropas komisija iedarbinājusi jaunu tiešsaistes platformu privātajam radošajam sektoram, kur piedāvā dalīties ar veiksmes stāstiem un ierosmēm COVID-19 pandēmijas apstākļos. To papildināt aicināts ikviens!

6. maijā *GESAC* nāca klajā ar uzsaukumu Eiropas parlamentam un Eiropas komisijai. Tajā uzsvērts, cik smagi COVID-19 pandēmijas ierobežošanas pasākumi skāruši kultūras un radošo industriju nozari. Ja atbalsts paredzēts citām cietušām nozarēm, kultūras un radošo industriju joma ES nozīmē 12 miljonus pilna laika darbavietu (7,5% darbaspēka), un arī tā pelna prioritātes statusu. Šobrīd, kad EK strādā pie jauna ilgtermiņa budžeta un ekonomikas atkopšanas plāna, ir laiks pāriet no vārdiem pie darbiem.

Ierosinājums – palielināt finansējumu Radošās Eiropas programmai 2021–2027, kam pagaidām ES budžetā atvēlēti tikai 0,15%. Nepieciešamais minimums būtu 2,8 mljrd. EUR. Nozarei arī vajag atvēlēt atbilstošu finansējumu iecerētajā ekonomikas atkopšanas fondā, nodrošināt valsts garantētus aizņēmumus un to, lai ES fondu finansējums pie saņēmēja nonāk iespējami drīz, turklāt lai daļu no tā iespējams izmantot radošo personu iztikas izdevumu segšanai.

Uzsaukums noslēdzas ar saukli: “Ieguldījums kultūrā nozīmē ieguldījumu mūsu nākotnē.”

Ieva Kolmane,
AKKA/LAA KI fonda
sabiedrisko attiecību
speciāliste

Mūzika sociālās distancēšanās laikā

Publiskais izpildījums un sociālā distancēšanās viens otru izslēdz, ir tikai viena iespēja. Ārkārtējā situācijā – sociālā distancēšanās. Un tas nozīmē, ka koncerti un publiski sarīkojumi vienkārši nenotiek, tāpat tiek slēgti klubi, sporta centri, saloni un citas izklaides vietas.

Lai ierobežotu COVID-19 pandēmiju, Ministru kabineta 2020. gada 12. martā izsludinātās ārkārtējās situācijas laikā valstī noteiktie aizliegumi un ierobežojumi attiecībā uz pulcēšanos mainījās strauji:

- atcelt un aizliegt visus publiskos pasākumus, ko apmeklē vairāk nekā 200 cilvēku, –

Ministru kabineta rīkojums nr. 103 2020. gada 12. martā;
- neatkarīgi no apmeklētāju skaita atcelt un aizliegt visus sabiedrībai publiski pieejamos svētku, piemiņas, izklaides, kultūras, sporta, atpūtas pasākumus (tajā skaitā naktsklubos un diskotēkās) –

Ministru kabineta rīkojums nr. 105 2020. gada 14. martā;
- pārtraukt sporta klubu darbību –

Ministru kabineta rīkojums nr. 119 2020.gada 25.martā;
- aizliegt jebkādas publiskus pasākumus –

Ministru kabineta rīkojums nr. 138 2020.gada 29.martā.

Publiskais izpildījums ir orientēts uz klausītāju un skatītāju, un, iztrūkstot publikai, nav arī publiskā izpildījuma. Publiskā izpildījuma jomā ir krīze, un to nevar dēvēt par iespēju, piemēram, pārorientēties uz interneta segmentu. Internets, koncertu tiešraides jau ir pavisam cits darbu izmantojuma veids. Gluži pretēji – ir skaidri jāapzinās, ka koncertdzīve un izklaide ir apstājusies uz nenoteiktu laiku. Jāapzinās skaudrā patiesība un jāsaskaita zaudējumi.

Pārskatā par 2019. gadā iekasēto autoratlīdzību bija prieks par paveikto: par muzikālo darbu publisko izpildījumu iekasējām 3,2 miljonus EUR – labākais gads AKKA/LAA vēsturē. Lielāko ieņēmumu daļu – 60% – nodrošināja iekasētā autoratlīdzība par darbu izmantojumu koncertos un sarīkojumos. Negūto ieņēmumu aplēsi ilustrēja statistika par 2019. gada marta un aprīļa mēnešos rīkotajiem pasākumiem. Pērn AKKA/LAA aprēķināja atlīdzību par 669 sarīkojumiem, kuri notikuši no 2019. gada 13. marta līdz 31. martam un par 1299 sarīkojumiem aprīļa mēnesī. Salīdzinājumam – no 2020. gada marta vidus šajā pozīcijā ieņēmums bija nulle.

Ierobežojumi publisku pasākumu rīkošanai, visticamāk, kādu laiku būs spēkā.

Pašvaldības atceļ lielākos vasaras kultūras un sporta pasākumus, par koncertu, festivālu un sezonālo izklaides sarīkojumu atcelšanu ziņo nevalstiskais un privātais sektors.

Darbības piespiedu apturēšana un pārtraukšana ir nopietns apdraudējums nevalstiskā sektora koncertu, festivālu rīkotājiem, klubu īpašniekiem. Koncertorganizāciju eksistenci lielā mērā nodrošina ieņēmumi no klausītāju iegādātajām biļetēm, un diemžēl jāatzīst, ka daudzi uzņēmēji iepriekšējo projektu izmaksas sedz ar nākamo projektu biļešu ieņēmumiem. Ārkārtējās situācijas dēļ zaudētie plānotie ieņēmumi neļauj apmaksāt izrakstītos rēķinus. Ar uzņēmējiem saskaņojām autoratlīdzības samaksas grafikus par 2019. gada nogalē un šā gada pirmajos mēnešos notikušajiem sarīkojumiem.

Ne tik dramatiska izrādījās situācija fona mūzikas jomā. Tika slēgti mūzikas klubi, spēļu zāles, sporta centri, viesnīcas un daudzas pakalpojumu sniegšanas vietas, tomēr strādāja tirdzniecības centri un veikali. Fona mūzikas atskaņošanas jomā AKKA/LAA praktizē ilgtermiņa līgumus, kuros fiksēts maksājamās autoratlīdzības lielums un termiņi. Atbilstoši samaksas grafikam rēķini tiek veidoti un nosūtīti elektroniski. Lai pārsteidzīgi neizrakstītu rēķinus ārkārtas situācijas laikā slēgtiem uzņēmumiem, vispirms nosūtījām vēstuli ar aicinājumu mūs informēt, ja darbība apturēta. Ar visu to daudzi uzņēmēji jau martā atsūtīja iesniegumu par struktūrvienības slēgšanu, un nākamajā dienā saņēmām jau vairākus simtus paziņojumu par slēgtiem veikaliem, frizētavām un kafējnīcām. Katram uzņēmējam tika darīts zināms, ka licences līguma darbība apturēta; un par periodu, kurā mūziku neatskaņo, AKKA/LAA veica autoratlīdzības pārrēķinu. Līguma darbības apturēšanas un atjaunošanas process ir darbietilpīgs, jo veicams manuāli, tāpat autoratlīdzības pārrēķins katram objektam ir individuāls, ņemot vērā pilnu vai daļēju piespiedu dīkstāves periodu.

Atsevišķu grupu veidoja licenciāti, kuri darbību nepārtrauca, bet apmeklētāju plūsmas samazinājuma dēļ atsacījās no mūzikas atskaņošanas. Tie bija veikali un ēdināšanas uzņēmumi. Valdības noteiktie ierobežojumi – katram bāra, restorāna, kafējnīcas apmeklētājam nodrošināt vismaz četrus kvadrātmetrus no kopējās zāles platības un starp galdiem divu metru distanci – rosināja uzņēmējus slēgt zāles un pārprofilēties uz ēdienu izsniegšanu līdzņemšanai vai piegādi un mājām. Līdz ar to ēdināšanas uzņēmumi darbību gan turpināja, bet, tā kā klienti pakavējās tikai īsu brīdi, mūziku vairs neatskaņoja.

Laikā, kad uzņēmēji turpināja atteikties no mūzikas atskaņošanas, nāca arī priecējošas ziņas. SIA “ELVI Latvija” vietējo autoru atbalstam nolēma 43 “ELVI” veikalos atskaņot tikai Latvijā radītu mūziku. Atbilstoši sabiedrības iesniegtajam izmantoto darbu sarakstam autoratlīdzība tiks sadalīta 274 dziesmu autoriem.

Esam nepieredzētā krīzes situācijā, apzināmies tās negatīvās sekas, bet nevaram prognozēt to apjomu. Kad koncerta biļetes sāks iegādāties tie, kuri zaudējuši darbu vai bija spiesti doties neapmaksātā atvaļinājumā? Vai tīri psiholoģiski koncerta klausītājs būs gatavs apstēties kādam blakus krēslā, nedomājot par 2 metru distanci? Izaicinājums vēl priekšā. Turpinām strādāt.

Ināra Dombrovska,

AKKA/LAA Muzikālo darbu nodaļas vadītāja

AKKA/LAA vienojas ar SIA “Tet” par autoru darbu izmantošanu virszemes televīzijā

2020. gada 25. februārī Latvijas Republikas Senāta rīcības sēdē tika pieņemts lēmums neierosināt kasācijas tiesvedību, pamatojoties uz SIA “Tet” kasācijas sūdzību, līdz ar to atstājot spēkā Zemgales apgabaltiesas Civillietu tiesu kolēģijas 2019. gada 30. jūlija spriedumu, ar kuru tika pilnībā apmierināta AKKA/LAA prasība par piedzenamiem zaudējumiem, kas radušies, izmantotājam nemaksājot autoriem atlīdzību par autortiesību aizsargātu darbu retranslēšanu virszemes televīzijā.

Ņemot vērā spriedumu, turpmāk pušu starpā vairs nevarēja pastāvēt strīds par to, vai retranslēšanai virszemes televīzijā piemērojama tā pati autoratlīdzības likme, kas tiek piemērota līdzīgam autoru darbu izmantojumam – retranslēšanai kabeļtiklos, un tiesa apstiprināja, ka AKKA/LAA noteiktais tarifs atbilst taisnīgas atlīdzības noteikšanas kritērijiem.

Līdz ar to pēc vairāku gadu ilgām sarunām AKKA/LAA ir noslēgusi vienošanos, ka SIA “Tet” samaksās par autoru darbu nelicencētu izmantošanu virszemes televīzijā no 2015. gada līdz 2019. gadam, un par šo un nākamo gadu ir noslēgts licences līgumu par autoru darbu retranslēšanu virszemes televīzijā.

Ance Krastiņa,

AKKA/LAA Mediju nodaļas vadītāja

Ko lemj padome

23. janvārī

AKKA/LAA padome izskatīja un apstiprināja Kultūras un izglītības fonda 2019. gada faktisko izdevumu tāmi un plānoto 2020. gada budžetu. Turpinās dalība biedrībā “Par legālu saturu”, Autora stipendiju programma, līdzekļi paredzēti izglītojošiem semināriem par autortiesību jautājumiem, Autora balvai un Autortiesību bezgalības balvai. Raisījās diskusija par “AKKA/LAA Ziņu” izdevuma lietderību: vai autoriem tāds vajadzīgs vispār un, ja vajadzīgs, tad kādā formātā – drukātā un elektroniskā vai tikai elektroniskā. Šobrīd

numuri tiek ievietoti AKKA/LAA mājaslapā, izdoti 200 eksemplāru tirāžā un drukātā vai elektroniskā formātā piesūtīti autoriem, kuri apstiprinājuši, ka vēlas ziņas saņemt. Kopumā tādu ir ap 1000. Iztrūkstot plašākām ziņām par pašu autoru šābrīža viedokli, jautājums pagaidām atlikt. Padome arī lēma no KI fonda līdzekļiem 853,68 EUR apmērā atbalstīt biedrības “Latvijas Mūzikas informācijas centrs” lūgumu palīdzēt izveidot interneta radiostaciju, kur straumēšanas režīmā būtu pieejami LMIC ierakstu kompānijas SKANI izdotie latviešu komponistu skaņdarbi jauktā secībā, līdzās norādot mūzikas

autoru, izpildītāju un kompozīcijas nosaukumu, tādējādi dodot iespēju mājaslapas apmeklētājiem iepazīt latviešu autoru mūziku.

26.martā

AKKA/LAA padome tikās attālinātā sēdē/videokonferencē, lai apstiprinātu balsojumu par iepriekš e-pastā saņemtajiem dokumentiem. Tā apstiprināja biedrības 2019. gada ieņēmumus un faktiskos izdevumus, arī 2019. gada pārskatu, piešķīra 25 Autora stipendijas un 4 Autora balvas, uzņēma 1 jaunu biedru. COVID-19 epidēmijas dēļ krietni mainījies ierastais darbs, attālināti strādā arī birojs, pasākumi atcelti, un simtiem veikalu, sabiedriskās ēdināšanas iestāžu, sporta centru u.c. iestāžu aptur mūzikas atskaņošanas licences, jo šobrīd nestrādā. No otras puses, autoru

darbi pārceļas internetā – te izmantojums aug. Biedrība atsaucās LNB aicinājumam neiebilst pret bezmaksas piekļuvi tiešsaistē pieejamai periodikai (avīzēm un žurnāliem), un par līgumu nosacījumiem ārkārtējās situācijas laikā risinājās sarunas ar Kultūras ministriju un teātriem, kur svarīgs ir zemākais sliekšnis, no kura autoram pienākas atlīdzība par darba izmantošanu tiešsaistē. Ar padomes lēmumu tas tika noteikts 40% apmērā no tiešsaistē demonstrētas izrādes kopgaruma.

16. aprīlī

AKKA/LAA padome attālināti tikās sēdē, kur nosprieda ieviest izmaiņas Autora stipendijas konkursa nolikumā, šogad sarīkojot papildu konkursu un to izsludinot 17. aprīlī. Ņemot vērā to, ka

COVID-19 sērgas dēļ autoru darbu izmantojums arvien jaudīgāk un daudzveidīgāk pārceļas internetā, padome apstiprināja grozījumus vairākos tarīfos, kas attiecas uz tiešsaistē pieejamiem maksas koncertiem, horeogrāfiskiem darbiem un raidījumos vai filmās izmantotiem mūzikas fragmentiem.

21. maijā noslēdzās

ārkārtas Autora stipendiju konkurss – izvērtējot 123 pieteikumus, biedrības padome šoreiz, izbrīvējot papildu finansējumu

AKKA/LAA Kultūras

un izglītības fonda 2020. gada budžetā, piešķīra nevis 25, bet 40 stipendijas, katru 700 EUR apmērā. Labu pieteikumu bija neparasti daudz, un tas, ka no tiem kāds neguva atbalstu, nenozīmē, ka pieteikums nebūtu bijis labs.

Pieteikumu skaits bija līdz šim lielākais, pieteikumos mūziķu bija vairāk nekā jebkad, un vairāk nekā jebkad bija tādu autoru, kas stipendijai pieteicās pirmoreiz.

Divpadsmitais Autora stipendijas konkurss

Jau 1. augustā sāksies pieteikšanās Autora stipendijas rudens konkursam.

Līdz 2020. gada 1.septembrim individuāli Latvijas autori, kas saņem atlīdzību par savu darbu izmantojumu ar AKKA/LAA starpniecību, ir aicināti pieteikties divpadsmitajā Autora stipendijas (AS) konkursā. Vienas stipendijas apmērs jauna darba radīšanai ir 700 eiro.

AKKA/LAA padomei adresēts, datēts un parakstīts pieteikums jāiesniedz gan papīra, gan elektroniskā formātā (A.Čaka iela 97, Rīga, LV-1011; info@akka-laa.lv). Pieteikumā iekļaujams iecerētā darba apraksts ne vairāk kā vienas A4 lapas apjomā, norādot arī darba mērķi, auditoriju, īstenošanas gaitu, īpašās kvalitātes. Aprakstam vēlams pievienot pielikumus. AS konkursam nevar pieteikt iesāktus vai jau īstenotus darbus, un saskaņā ar nolikumu tajā nav tiesīgi piedalīties autori, kuri stipendiju jau saņēmuši iepriekš un kopš tās saņemšanas nav pagājis gads. Padomes lēmums būs zināms septembra nogalē.

Autora stipendija

10. konkursā piešķirtas 25 stipendijas, katra 700 EUR apmērā.

Stipendiāti:

Aija Alsīņa (mūzika),
Jānis Balodis (rakstniecība),
Guntis Berelis (rakstniecība),
Kristians Brekte (multimediālā māksla),
Varis Dzērve (vizuālā māksla),
Barbara Gaile (vizuālā māksla),
Anna Heinrichsone (vizuālā māksla),
Jānis Ivuškāns (mūzika),
Sandra Jaundaldere (vizuālā māksla),
Pauls Jaunzems (vizuālā māksla),
Ināra Kolmane (filmu māksla),
Rolands Krutovs

(vizuālā māksla),
Danuta Butrima (rakstniecība),
Dita Lūse (vizuālā māksla),
Andra Manfelde (rakstniecība),
Arta Ozola-Jaunarāja (vizuālā māksla),
Ilze Rijniece (mūzika),
Jana Egle (rakstniecība),
Ansis Sauka (mūzika),
Gints Smukais (mūzika),
Rita Spalva (dejas māksla),
Anitra Tumševica (mūzika),
Kristīne Ulberga (rakstniecība),
Arvis Viguls (rakstniecība),
Osvalds Zebris (rakstniecība).

11. konkursā piešķirtas 40 stipendijas, katra 700 EUR apmērā.

Stipendiāti:

Jānis Aišpurs (mūzika),

Anna Auziņa (rakstniecība),
Mārcis Auziņš (mūzika),
Ilze Avotiņa (vizuālā māksla),
Platons Buravickis (mūzika),
Rūdolfs Dankfelds (multimediāli darbi),
Katrīna Dimanta (mūzika),
Kaspars Dimters (mūzika),
Madara Dišlere (kino),
Ralfs Eilands (mūzika),
Ilze Fārte (mūzika),
Ivo Fomins (mūzika),
Gints Gabrāns (vizuālā māksla),
Inga Gaile (rakstniecība),
Gatis Gaujenieks (mūzika),
Ilze Grunte (mūzika),
Jēkabs Jančevskis (mūzika),
Reinis Jaunaīs (mūzika),
Ieva Jurjāne (vizuālā māksla),
Daumants Kalniņš (mūzika),

Juris Kaukulis (mūzika),
Kristaps Krievkalns (mūzika),
Kaspars Kurdeko (mūzika),
Anna Kirse (mūzika),
Jānis Lūsēns (mūzika),
Rūdolfs Macats (mūzika),
Uldis Marhilevičs (mūzika),
Arturs Maskats (mūzika),
Edgars Mākens (mūzika),
Arnīs Mednis (mūzika),
Ainars Mielavs (mūzika),
Deniss Paškevičs (mūzika),
Kristīne Prauliņa (mūzika),
Valters Pūce (mūzika),
Edgars Rakovskis (mūzika),
Arnīs Slobožanins (mūzika),
Ilmārs Šlāpins (rakstniecība),
Evija Vēbere (mūzika),
Ainars Virga (mūzika),
Aigars Voitišķis (mūzika).

Teātru dzīve pandēmijas laikā

Iepriekšējos gados, kad regulāri rakstīju “AKKA/LAA Ziņas” un jau kuro reizi autoriem atgādināju par pašu noslēgtajiem līgumiem, kam ir zināmas sekas attiecībā uz darba turpmāko izmantojumu un iespējām par šo izmantojumu saņemt vai nesaņemt autoratlīdzību, šķita, ka tā drīzāk ir noslēgto līgumu teorētiska analīze. Teātri turpina līgumus ar visdažādākajiem, nereti arī autoriem nedraudzīgiem formulējumiem piedāvāt, un autori tādus joprojām paraksta. Nepievēršot uzmanību līgumos iekļautajiem pantiem par visu vai lielākās daļas mantisko tiesību nodošanu teātrim, autori riskē par savu darbu turpmāko izmantojumu likumā paredzēto atlīdzību nesaņemt. Vai pirmā fiksētā samaksa, ko teātri parasti samaksā autoram bez AKKA/LAA starpniecības, ir tik liela, ka atsver iespējamās turpmākās atlīdzības zaudējumu? Nezinu, jo mūsu redzeslokā šie līgumi nonāk reti; ja arī tos saņemam no autoriem, kuri nejūtas droši par līgumos ietvertajiem formulējumiem, parasti fiksētā summa ir aizklāta, vai arī tai līdz šim nepievērsu uzmanību, jo tā ir tikai autora un teātra vienošanās, kas AKKA/LAA neskar.

Līdz šim arī lielākajā daļā gadījumu šajos līgumos ietvertās darbu reproducēšanas, izplatīšanas, raidīšanas un padarīšanas par pieejamu (internets) tiesības no teātra puses nemaz netiek īstenotas. Jaunais ārkārtējās situācijas laiks pilnībā ir apturējis teātru tradicionālo dzīvi – publisko izpildījumu, par ko autori saņēma atlīdzību procentu veidā no biļešu ieņēmumiem. Atskaitēs, ko teātri ik mēnesi sūtīja AKKA/LAA, par martu norādīts – līdz 12. martam. Tas nozīmē, ka vēl aprīlī un maijā autori saņēma atlīdzību par teātra izrādēs izmantotajiem darbiem (atkarīgs no tā, kurā mēnesī teātris iesniedzis atskaiti par pusmartu un kad apmaksājis izrakstītos autoratlīdzības rēķinus). Tālāk klusums – izrādes publikai par biļetēm vairs netika rādītas, aprīlī neviens neprognozēja, kad šis izmantojums varētu atsākties. Daļai teātra jomā nodarbināto autoru šie ieņēmumi bija gandrīz, ja ne pilnībā vienīgais iztikas avots.

Pirmajā apjukumā teātri sāka meklēt iespējas, kā tomēr nepārtraukt saikni ar savu skatītāju. Ļoti aktīvi notika iesaistīšanās Kultūras ministrijas kampaņā *#Ēkultūra*, kur arī teātri atrada savu nišu: skatītājiem tiešsaistē tika piedāvāts liels skaits iestudējumu ierakstu – gan tie, kas agrāk bijuši teātra repertuārā, gan dažiem teātriem arī aktuālie iestudējumi. Taču vienlaikus pirmajā brīdī tika aizmirsts par būtisku iestudējumu sastāvdaļu – darbu autoriem. Vairāk nekā nedēļu mums ik dienu nācās pacietīgi skaidrot, ka Autortiesību likumu neviens nav atcēlis un

arī iestudējumu bezmaksas piedāvājums tiešsaistē jeb internetā ir autoru darbu izmantojums, par ko autoriem pienākas atlīdzība. Emocijas dažbrīd sita augstu vilni. Saprotot teātru direktoru pozīciju, aizstāvojot savas intereses, tomēr izdevās pierādīt arī elementāro patiesību – bez autoru darbiem teātri nevarētu pastāvēt. Arguments, kas izskanēja no viena vadoša teātra direktora puses: “Es arī esmu autors, un savu un aktieru darbu dodam par velti,” vēlreiz apliecināja sabiedrībā valdošo neizpratni – katrs pats izvēlas, vai **savu** darbu kādam dod par velti. Mūsu pārstāvētie autori šādu pilnvarojumu mums nebija devuši, tāpēc mūsu pozīcija bija nepieņemama – ja tu izmanto cita darbu, jāsaņem atļauja

un, kā likums nosaka, jāmaksā arī autoratlīdzība. Esam gandarīti, ka mums izdevās operatīvi pārvirzīt fokusu no tradicionālā autoru darbu izmantojuma teātros – publiskā izpildījuma – uz jauno aktualitāti – izmantojumudigitālajā vidē, t.sk. arī internetā. Zīmīgi, ka tieši neatkarīgie teātri

bija pirmie, kuri saprata – arī par internetā piedāvāto izrāžu skatīšanos var prasīt maksu. Valsts finansējumu saņemošo teātru sākotnējais piedāvājums sabiedrībai ir bijis bez maksas.

Jaunais Rīgas teātris izvēlējās citu ceļu – tiešsaistē sāka aktieru literāros lasījumus, protams, sākot ar klasisko Bokačo “Dekameronu”, ko sērijās lasīja Gundars Āboliņš. Aktieri izvēlējās šim laikam piemērotākās grāmatas un veidoja literāros lasījumus. Saprotams, ka izvēle kritusi gan uz neaizsargātiem darbiem, piemēram, latviešu tautas pasakām Viļa Daudziņa lasījumā vai Kārļa Skalbes “Mazajām piezīmēm” Kaspars Znotiņa priekšnesumā, gan arī citzemu autoru darbu tulkojumiem, piemēram Alessandro Bariko “Zīdu” Daces Meieres tulkojumā, kas tika saskaņots arī ar oriģināldarba autoru. Savukārt jaunie JRT aktieri tiešsaistē paši stāsta par izjūtām pandēmijas laikā.

Un nu – kur tad raksta sākumā pieminētā līgumu formulējumu ietekme? Gandrīz visi profesionālie teātri sākotnēji izrādīja interesi par iespēju iestudējumu ierakstus vai tiešraides piedāvāt internetā, tomēr daļa uzreiz atsijājās, jo saprata, ka ar autoriem – un sevišķi ārvalstu autoriem noslēgtie līgumi šādu izmantojumu nepieļauj. Operatīvi saņemt atļauju no autora vai

viņa pārstāvjiem ārvalstīs šajos ārkārtas apstākļos ir gandrīz neiespējami. Cita lieta – vietējie autori, ar kuriem “mums pašiem savi līgumi”. Un te nu daļai autoru atspēlējās līdz šim it kā nebūtiski šķitušie līguma formulējumi par to, ka visas mantiskās tiesības uz darbu ir atdotas teātrim, ko “tāpat jau nekad neizmantos”, tas “tikai teātra iekšējām vajadzībām” (citēts no agrākām sarunām gan ar autoriem, gan arī teātru pārstāvjiem). Vairāki teātri tiešsaistē piedāvāja iestudējumus, par kuriem līgumi, kas ar autoriem noslēgti agrāk, to ļauj darīt. Visticamāk – bez jebkādas papildu maksas. Vismaz tie līgumi, kurus mums nācies redzēt, nekādu papildu maksu neparedz, jo “šo punktu jau tāpat nekad nepiemēros, tas

tikai tā – drošībai”.

Daļai teātru noslēgtie līgumi ar autoriem bija ierobežoti uz laiku, kamēr iestudējums ir teātra repertuārā, līdz ar to šādi līgumi vairs nebija spēkā. Piedāvājot skatītājiem agrāko gadu iestudējumu ierakstus tiešsaistē, teātri saņēma atļaujas no AKKA/LAA par mūsu pārstāvēto autoru

darbu izmantojumu. Jau pirmajās nedēļās noslēdzām līgumus gan ar Dailes teātri (10 iestudējumi tiešsaistē), gan Latvijas Nacionālo teātri (10 iestudējumi tiešsaistē), pāris līgumu arī ar Mihaila Čehova Rīgas Krievu teātri. Par maksu izrādes tiešsaistē piedāvāja Ģertrūdes ielas teātris, līgums par konkrētām izrādēm bija arī ar Liepājas Leļļu teātri. Pirmie parakstītie līgumi ārkārtas stāvokļa sākumā tika noslēgti uz tobrīd spēkā esošo ierobežojumu termiņu – līdz 14. aprīlim, un esam saņēmuši atskaites par to, cik bijis skatījumu. Tās liecināja, ka skatītāju interese ir, taču skaidrs, ka šāds izmantojums neaizvietoja dzīvo teātri – ne emocionāli, ne arī finansiāli. Interesanti, ka skatījumu analīze liecināja – 75% skatījumu nav ilgāki par 10 minūtēm, kas nozīmē, ka cilvēki nemaz nenoskatījās konkrēto izrādi. Šāda iespēja jau bija paredzēta, un līgumos vienojāmies par robežu, virs kuras sākam skatījumus uzskaitīt.

Otrs būtisks aspekts, ar kuru šajā ārkārtas situācijā saskārāmies – liela daļa autoru nebija līdz šim AKKA/LAA uzticējuši pārvaldīt savu darbu izmantojumu internetā. Lai arī ik pa laikam autorus aicinājām pārskatīt šo izvēli, viņi nesteidzās savus līgumus papildināt, kā galveno argumentu minot – tas nav aktuāli, pie mums Latvijā šāds izmantojums nav

izplatīts. Jo sevišķi šādi atrunājās literāro darbu autori. Pirmajā ārkārtas stāvokļa mēneša laikā veicām milzu darbu, individuāli sazinoties ar autoriem, kuru darbus teātri bija iecerējuši izmantot internetā, un piedāvājot autoriem papildināt jau noslēgtos līgumus ar interneta tiesībām. Īpašs izaicinājums šajos attālinātās saskarsmes apstākļos – kā šo līguma papildināšanu izdarīt operatīvi, droši un juridiski korekti. Milzīgs paldies visiem autoriem, kuri atsaucās mūsu aicinājumam un darīja zināmu savu izvēli!

Tomēr aicinu visus teātra un literatūras jomas autorus, kuri joprojām nav uzticējuši AKKA/LAA pārvaldīt savu darbu izmantojumu internetā – izvērtēt šāda soļa nepieciešamību, jo acīmredzot pandēmijas apstākļi un sekas ieviesīs savas korekcijas kultūras patēriņa tradīcijās. Jau šobrīd varam apgalvot, ka lielākā daļa autoru darbu ir pārcēlušies uz digitālo vidi.

Sandra Millere,

AKKA/LAA Literāro un dramatisko darbu nodaļas vadītāja

Līdz turpmākam paziņojumam lūdzam autorus saziņā ar AKKA/LAA izmantot neklātienes formātu – e-pastu, tālruni un autoru portālu. Pakalpojumus nodrošināsim tikai attālināti.

Operatīvākai saziņai – mobilie sakari:

- Muzikālo darbu nodaļa: **29191372**
- Literāro un dramatisko darbu nodaļa: **22006650** vai **26395939**
- Vizuālo darbu nodaļa: **26395939**
- Mediju nodaļa: **29335155**
- Nesēja atlīdzība un mūzikas reproducēšana: **29204634**
- Filmas un publiskais patapinājums: **28361348**
- Autoru daļa: **26116669**
- Grāmatvedība: **26664405**
- Komunikācija: **29420386**

Virtuālais kultūras piedāvājums un autoru līgumi

Ārkārtas situācija ir bijusi papildu stimuls, lai būtiski palielinātos autoru darbu izmantojums interneta vidē. Runa nav tikai par mūziku. No š.g. 16. marta Kultūras ministrijas iestādes Latvijā ir sākušas informatīvu kampaņu *#Ēkultūra*, aicinot iedzīvotājus ārkārtējās situācijas laikā visdažādākās kultūras norises baudīt virtuāli.

Faktiski viss AKKA/LAA pārstāvēto autoru repertuārs – muzikālais, vizuālais, audiovizuālais, literārais, horeogrāfiskais, dramatiskais un muzikāli dramatiskais – tagad ir pieejams internetā. Piemēram, vairāk nekā 200 filmu Latvijas Nacionālā kino centra uzturētajā vietnē www.filmas.lv, Nacionālā kino centra organizētais tradicionālais 4. maija Latvijas filmu maratons, šogad pirmo reizi virtuāli notika vietnē www.filmas.lv – turklāt filmas bija pieejamas ne tikai Latvijā, bet arī visā pasaulē. Lielāko mākslas galeriju rīkotās mākslasdarbu izsoles notiek internetā, Latvijas Nacionālais mākslas muzejs piedāvā mobilo lietotni pastāvīgo ekspozīciju izzināšanai, 99 mākslas un kultūras vērtības, par kurām Latvijas Nacionālā bibliotēka stāsta Kultūras kanonā, virkne izrāžu ierakstu, ko Latvijas Nacionālais teātris, Dailes teātris, Latvijas Nacionālā opera un balets piedāvā baudīt

Māksliniekiem un fotogrāfiem

Mākslasdarbus un fotogrāfijas šobrīd interneta vidē izmanto tik lielā apjomā kā vēl nekad, un tos noteikti izmantos arī turpmāk – mājaslapu un to ziņu ilustrēšanai, virtuālajās izstādēs, mobilajās aplikācijās, lekcijās ar video ievietošanu populārajā *Youtube* vietnē, dažādos mācību digitālajos materiālos, e-grāmatās, multimedijālos projektos, un noteikti būs vēl citi darbu izmantojuma veidi, par kuriem pienākas autoratlīdzība.

neklātienē, Latvijas Nacionālās bibliotēkas piedāvātā iespēja tiešsaistē iepazīties ar periodiku, JRT aktieru piedāvātie literāro darbu lasījumi *vimeo* vietnē. Turklāt populāras ir kļuvušas arī koncertu tiešraides, gan bez maksas, gan par maksu – tiek pārdotas pieejas biļetes. Vārdu sakot, katrs spēj atrast aizraujošu saturu ārkārtīgi plašajā virtuālajā kultūras piedāvājumā.

Nemot vērā, ka pirmie līgumi ar AKKA/LAA vairāk nekā 6 500 pārstāvētajiem Latvijas autoriem tika noslēgti vēl tālajā 1993. gadā, daļa AKKA/LAA pārstāvēto autoru nav uzticējuši AKKA/LAA tiesības pārvaldīt savu darbu izmantojumu internetā. Ja šīs tiesības nav uzticētas, AKKA/LAA nevar iekasēt un izmaksāt autoram likumīgo atlīdzību par viņa darbu izmantojumu internetā. Lai AKKA/LAA izsniegtās licences par autoru darbu izmantojumu internetā aptvertu arī jūsu darbu izmantojumu, lūdzam pārliecināties, vai līgumā ar AKKA/LAA ir minētas tiesības *padarīt darbus pieejamus sabiedrībai pa vadiem vai citādā veidā tādējādi, ka tam var piekļūt individuāli izraudzītā vietā un individuāli izraudzītā laikā (internetā)*, un arī *reproducēšanas tiesības*. AKKA/LAA Autoru daļa piedāvā autoriem 3 veidos sagatavot līguma pielikumu par interneta tiesībām:

- nosūtīt pa pastu izdrukātu
- nosūtīt elektroniski izdrukāšanai un parakstīšanai
- nosūtīt elektroniski parakstīšanai ar e-parakstu.

Ance Krastiņa,

AKKA/LAA Mediju nodaļas vadītāja

Atgādinu, ka par darbu izmantojumu internetā biedrība AKKA/LAA var izsniegt licenci un iekasēt atlīdzību tikai tiem autoriem vai viņu mantiniekiem, kuri ir noslēguši līgumu ar AKKA/LAA ar tajā iekļautajām interneta tiesībām.

Lūdzam visus māksliniekus, fotogrāfus un arī autoru mantiniekus ielūkoties savos līgumos ar AKKA/LAA, un ja vēl nav uzticētas tiesības par darbu izmantojumu internetā, to nokārtot iespējami drīz.

Ja ir kādi jautājumi vai neskaidrības, lūdzam sazināties ar mums – labprāt atbildēsim!

Inga Mūrniece,

AKKA/LAA Vizuālo darbu nodaļas vadītāja

Atlīdzība no ārzemēm ārkārtējās situācijas laikā

Autortiesību kolektīvā pārvaldījuma organizāciju darba specifika paredz liela apjoma datu apstrādi – darbu identifikāciju atlīdzības sadalei. Atšķirībā no cita veida atlīdzības, piemēram, izpildītāja honorāra, autors atlīdzību par sava darba izmantošanu nesāņem avansā vai nākamajā mēnesī pēc izmantojuma. Pasākumu rīkotāji AKKA/LAA iesniedz atskaites par koncertiem, tiek izrakstīti rēķini, kas apmaksājami 10 dienu laikā, un tikai tad, kad AKKA/LAA saņēmusi gan pasākuma programmu, gan atlīdzību, var sākties darbs pie sadales. Līdz ar to nobīde laikā, saņemot atlīdzību, ir sagaidāma, un lūdzam ar to rēķināties, it īpaši, ja runa ir par liela apjoma darbu izmantotājiem, tādiem kā raidorganizācijas vai interneta platformas.

Tieši tāpat darbs norisinās mūsu māsu organizācijās. Kopīgi tiecamies samazināt laika sprīdi no izmantojuma līdz atlīdzības ierīpošanai tiesību īpašnieka kontā, lietojot tādus rīkus kā C/SAC uzturēti tiešsaistē pieejami darbu un tiesību īpašnieku reģistri, apmaiņa ar informāciju par vieskoncertiem un neidentificēto darbu saraksti.

Šis ievads paredzēts, lai skaidrotu, ka **ārkārtējās situācijas ietekme uz tiesību īpašniekiem aprēķināto un izmaksāto atlīdzību ir jūtama nevis uzreiz, bet gan pēc vairākiem mēnešiem**. AKKA/LAA un tās māsu organizācijas citās valstīs šobrīd sadala to atlīdzību, kas iekasēta par periodu līdz ārkārtējā stāvokļa izsludināšanai. AKKA/LAA savu darbu veiksmīgi koordinē neklātienē – saskaņā ar informāciju, ko saņemam, arī mūsu māsu organizācijās sadales nodaļas turpina atskaišu apstrādi un atlīdzību sadala bez kavēšanās.

Pasākumi un koncerti internetā

Sociālās distancēšanās un ārkārtējās situācijas ierobežojumu laikā ir ievērojami pieaudzis rīkoto pasākumu un koncertu interneta tiešraīžu skaits – divu mēnešu laikā izsniegtas jau 25 licences.

Šobrīd ir grūti prognozēt kopējo pasākumu “apmeklētību”, bet spriežot pēc pirmajām atskaitēm, pasākumi tiešsaistē gan nav

Lielāko daļu atlīdzības par darbu izmantojumu ārzemēs tradicionāli saņem muzikālo darbu autori – 2019. gadā tie bija 75,69%, kam seko dramatisko darbu iestudējumu autori ar 12,26%.

2020. gadā līdz aprīlim AKKA/LAA no māsu organizācijām izmaksai tiesību īpašniekiem ir saņēmusi 30 101 EUR, salīdzinājumam – 2018. gadā šajā pašā periodā tie bija 42 020 EUR un 2019. gadā – 55 057 EUR. Šķietams straujš kritums, ko gan var skaidrot ar 2019. gadā saņemto ārpuskārtas pārskaitījumu no RAO (Krievijas Federācija) 21 495 EUR apmērā. **No māsu organizācijām saņemto atlīdzību par muzikālajiem darbiem vidēji 32% veido publiskais izpildījums koncertos un 16% – publiskais izpildījums no ierakstiem (fona mūzika veikalos, kafejniecās u.c.); tās ir pozīcijas, kurās saņemtās atlīdzības kritums gaidāms 2020. gada otrajā pusē un 2021. gada sākumā. Vēl kritums noteikti būs vērojams atlīdzībā par dramatisku darbu iestudējumiem: 2019. gadā par iestudējumu izrādīšanu ārzemēs AKKA/LAA no māsu organizācijām saņēma 33 958 EUR – visticamāk, šogad būs mazāk.** Situāciju ar citiem darbu veidiem grūti prognozēt, tāpēc ka par audiovizuālo darbu izmantojumu lielākā daļa atlīdzības ienāk par raidīšanu un retranslēšanu, par vizuālajiem darbiem – reproducēšanu un nesēja atlīdzību. Turpināsīm vērot no māsu organizācijām saņemtās atlīdzības plūsmu.

Tomēr, lai ilustrācija būtu pilnīga, jāmin, ka atlīdzību par darbu izmantojumu ārvalstīs AKKA/LAA tiesību īpašnieki

Lielāko daļu atlīdzības par darbu izmantojumu ārzemēs tradicionāli saņem muzikālo darbu autori – 2019. gadā tie bija 75,69%, kam seko dramatisko darbu iestudējumu autori ar 12,26%.

iemesli – laikus nepieejama dokumentācija, konflikts starp tiesību īpašniekiem. **Gadās, ka tiesību īpašnieks no sava līguma ar AKKA/LAA izslēdz, piemēram, darbu padarīšanu par pieejamu tiešsaistē (t.i., internetā), bet atlīdzību par to periodu, kurā bija pilnvarojis AKKA/LAA veikt šīs tiesības pārvaldījumu, turpina saņemt vēl vairākus gadus, jo māsu organizācijas veiksmīgi beigušas tiesvedību ar kādu izmantotāju vai izdevies iekasēt laikus nesamaksātu atlīdzību.** Atlīdzību saņemam arī no tādām māsu organizācijām, kuras savu starptautisko darbību uzsākušas samērā nesen, un to pirmās sadales aptver lielāku laika periodu.

Lai uzzinātu, kāda atlīdzība saņemta par darbu izmantojumu no ārzemēm, AKKA/LAA aicina iepazīties ar detalizēto atskaiti AKKA/LAA autoru portālā. Sadales nosaukums, kas marķēts ar “Ā”, apzīmē atlīdzību par darbu izmantojumu ārzemēs; tam seko māsu organizācijas nosaukums, tās teritorija un izmantojuma periods. Ja rodas jautājumi saistībā ar atlīdzību par darbu izmantojumu ārpus Latvijas, lūdzam tos sūtīt uz info@akka-laa.lv vai autoriem@akka-laa.lv.

Ieva Dombrovska,

AKKA/LAA Dokumentācijas un sadales nodaļas vadītājas vietniece dokumentācijas jautājumos

Statistiku par straumējumu skaita iespējamo kāpumu lielajās straumēšanas platformās varēsīm redzēt tikai pēc 6–9 mēnešiem, kad tiks saņemtas un apstrādātas atskaites. Vērtējot globālo tendenci, pandēmijas laikā straumēšanas platformu lietojuma pieaugums ir bijis ievērojams. Tas gan vairāk attiecas uz lielajām VOD “*Video On Demand*” platformām (*HBO, Netflix, Amazone Prime Video*), kurām apmeklējumu skaits ir pieaudzis pat par 50%.

Kristaps Sproģis,

AKKA/LAA Mediju nodaļas reproducēšanas speciālists

INFORMĀCIJA TIESĪBU ĪPAŠNIEKIEM

SLĒDZOT LĪGUMU, AUTORS VAI VIŅA MANTINIEKS PILNVARO AUTORU BIEDRĪBU AKKA/LAA PĀRVALDĪT DAĻU VIŅU AUTORTIESĪBU – MANTISKĀS TIESĪBAS

Līgumu slēdz, ja pārvaldāmās tiesības un darbu veidi ietilpst AKKA/LAA darbības jomā. Ārzemēs autora intereses pārstāvēs vairāk nekā 130 māsu organizāciju.

KO DARA AKKA/LAA?

Izsniedz licences

jeb atļaujas izmantotājiem par darbu un tiesību veidiem, kam autors to pilnvarojis, – noslēdzot līgumu ar AKKA/LAA, autors vairs nav tiesīgs pats izsniegt licences savu darbu izmantošanai attiecībā uz tiem darbu un tiesību veidiem, kuri uzticēti biedrībai.

Izmaksā atlīdzību

uz kontu Latvijā, ja tās apmērs ir ne mazāks kā 5 EUR, uz kontu, kas atrodas ārvalstīs, – no 10 EUR, ārpus Eiropas Savienības – no 100 EUR (lai maksa par pārskaitījumu nesamērīgi nesamazinātu atlīdzības apmēru).

Iekasē atlīdzību

Autoratlīdzības apmēru, ko biedrība iekasē autora labā, nosaka tarifi, kurus apstiprina AKKA/LAA padome. Tarifi pieejami AKKA/LAA interneta vietnē.

Sadala atlīdzību

Atlīdzības Vispārīgos sadales noteikumus apstiprina AKKA/LAA biedru kopsapulce, savukārt padome, ja nepieciešams, pieņem sīkākus sadales noteikumus specifiskiem gadījumiem. Vispārīgie sadales noteikumi pieejami AKKA/LAA interneta vietnē.

Ietur pārvaldījuma izdevumus

AKKA/LAA kopsapulce ir noteikusi, ka autora tiesību pārvaldījuma izdevumu segšanai no atlīdzības drīkst ieturēt ne vairāk kā 25%. Faktiski piemērotos procentus nosaka AKKA/LAA padomes apstiprināts nolikums katram darbu veidam un to izmantošanas veidam; nolikums pieejams AKKA/LAA interneta vietnē.

Sniedz pārskatus

Biedrība atskaitās autoriem, māsu organizācijām ārzemēs un uzraugošajai valsts institūcijai – Kultūras ministrijai par darbu izmantojumu, iekasēto un izmaksāto atlīdzību, samaksātajiem nodokļiem.

KO DARA AUTORS?

Izvēlas,

kurus darbu, tiesību veidus un teritorijas uzticēt AKKA/LAA pārvaldījumam. Teritorija līgumā ir noteikta kā visas pasaules teritorija, un autors līgumā var norādīt, kuras valstis vēlas izslēgt no AKKA/LAA uzticētā teritoriju klāsta.

Reģistrē

savus muzikālos un horeogrāfiskos darbus

- papīra formātā,
- elektroniski.

Noslēdzot līgumu, katram autoram tiek izveidots personiskais profils un pieejas informācija nosūtīta uz e-pastu.

Informē–

pilda savu pienākumu sniegt informāciju par dzīvesvietas, vārda, uzvārda, personas koda, pseidonīmu, bankas rekvizītu, tālruna numura, e-pasta izmaiņām. Ja AKKA/LAA rīcībā nav aktuālu datu, ir ierobežotas iespējas iekasēt un izmaksāt atlīdzību, t.i., autors varētu atlīdzību nesāņemt.

Izsniedz nekomerciālās licences

Autortiesību kolektīvā pārvaldījuma likums ļauj autoram izsniegt licences savu darbu nekomerciālam izmantojumam. Šāda licence nedrīkst paredzēt nekādu samaksu vai citus labumus. Arī darbu izmantotājs nedrīkst gūt nekādus labumus no darbu izmantojuma, piemēram, pasākums nedrīkst būt ar ieejas maksu, saistīts ar kāda produkta reklāmu, saņemtu finansējumu, ziedojumiem u.tml. Autoram jāpārlicinās, vai licence atbilst visiem kritērijiem, un jāinformē AKKA/LAA par šādas licences izsniegšanu 15 dienas pirms darbu izmantojuma.

INFORMĀCIJA TIESĪBU ĪPAŠNIEKIEM
www.akka-laa.lv/files/tiesibu_ipasniekiem_w.pdf

Ziņas

Melnbaltās draudzenes

No visiem „AKKA/LAA Ziņu” 50. numura krustvārdu mīklas minētājiem neba pirmo reizi pareizo atbildi iesūtījusi **Anna Krapivina**. Anna studē farmāciju un mūsu ziņas līdz ar mīklu uzgājusi nejauši, par ko prieks! Balvā – Federiko Garsijas Lorkas „Lugas” Edvīna Raupa tulkojumā (Jāņa Rozes apgāds). **Sveicam!**

Horizontāli

- 3.** Latviešu scenogrāfs, grafiķis, gleznotājs (1909–1983). **8.** Atzinības izteiksmes forma. **9.** Sen zināma patiesība. **10.** Normunds Rutulis: “Atskrien ... dievgosniņa”. **11.** Skaļi kļaidot dziedāt. **12.** Grupas “Līvi” dalībnieks (1964). **14.** Izmuļķo. **16.** Sarkankrūtiši. **18.** Smērēt. **21.** Atskaņas, kurās vienādi ir tikai patskaņi. **22.** Individuāla zemnieku saimniecība. **23.** Laika skaitīšanas vienības. **24.** Augsta bērna balss.

- 26.** Mažora skaņkārtas nosaukums burtu notācijā. **27.** Īpašs atskaņošanas un dziedāšanas paņēmieni – slidoša pāreja no vienas skaņas otrā. **29.** Trīsziļbju pantmērs. **31.** Tēls Raiņa lugā „Pūt, vējiņi”. **33.** Biedrības AKKA/LAA Autora balvas 2020 laureāte. **35.** Japāņu dzejas žanrs. **37.** Darīts visiem zināms. **39.** Mākslas vai gaumes vērtētājs, mākslas recenzents. **40.** Latīņamerikā izplatīts mūzikas stils, arī deja. **41.** Lakonisks, lietišķs. **42.** Ebreju izcelsmes vācu dzejnieks (1797–1856).

Vertikāli

- 1.** Tēls Džuzepes Verdi operā „Nabuko”. **2.** Manierisma laika itāļu dzejnieks, poēmas „Atbrīvotā Jeruzaleme” autors (1544–1595). **3.** Mūziķis, kam ir tehniski izkopts, izcils profesionālais izpildījums. **4.** Latviešu baletdejojotāja (1984). **5.** Masu skatu dalībnieki. **6.** Latvijā seni kultūraugi, minēti kādas Raimonda Paula dziesmas nosaukumā. **7.** Latviešu dzejniece, dramaturģe (1865–1943), dzimusi Rozenberga. **15.** Saistīts ar piederību pie kādas tautas. **17.** Latviešu horeogrāfe, pedagoģe, latviešu deju meistare, IV, V, VI Deju svētku Goda virsvadītāja. **19.** Ātri, vieglā gaitā ieiet, ieskrien. **20.** Svītra, josla priekšmetā. **23.** Divi 30. pakāpē jeb 1073741824 baiti. **25.** Cilvēku, to grupu mijiedarbība, kam raksturīga informācijas apmaiņa, savstarpēji regulēta rīcība. **28.** Sena naudas vienība, kalta arī Latvijā. **30.** Latviešu politiķis, rakstnieks, mācītājs (1871–1942). **32.** Datora vismazākā adresējamā atmiņas daļa. **36.** Jaunā Rīgas teātra aktrise un režisore (1961–2017). **38.** Rada paklusu, maigi dūcošu skaņu. **39.** Grieķu alfabēta 14. burts.

AKKA/LAA Ziņu 50. numura krustvārdu mīklas atrisinājums

Horizontāli

- 1.** Truisms. **5.** Kuplets. **10.** Lektūra. **11.** Luters. **12.** Rulāde. **13.** Erato. **16.** Heine. **17.** Pauze. **19.** Statisti. **20.** Stāraste. **22.** Tiesa. **23.** Tilde. **25.** Odins. **27.** Āboliņš. **29.** Fraktēt. **31.** Ētika. **34.** Rīfs. **37.** Ilja. **38.** Ētoss. **39.** Gulbe. **40.** Sestā. **41.** Afiša.

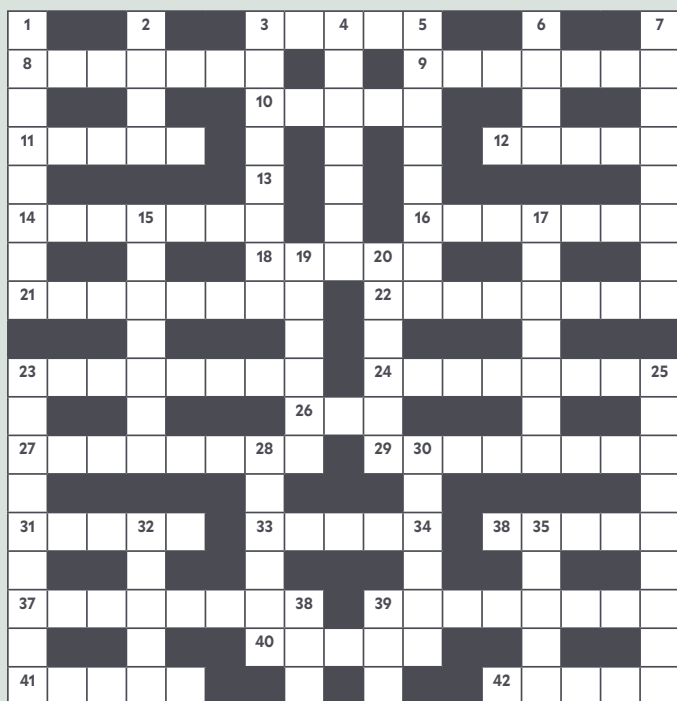
Vertikāli

- 2.** Uzvest. **3.** Salsa. **4.** Seksteti. **5.** Klīrings. **6.** Puario. **7.** Emalja. **8.** Šillers. **9.** Operete. **14.** Amareto. **15.** Origami. **17.** Persona. **18.** Uzslēt. **21.** Klipi. **22.** Teātris. **23.** Tušē. **24.** Elfa. **26.** Satvars. **28.** Lūsēns. **30.** Krievi. **32.** Toska. **33.** Kugra. **35.** Zolā. **36.** Olga.

Pareizā atbilde:

Atminētajā mīklā ir 9 burti „I”.

Jura Sosnovska krustvārdu mīkla

Atrisinātās krustvārdu mīklas zīmējumā saskaitiet burtus „I” un ar norādi “Krustvārdu mīkla” kopā ar vārdu, uzvārdu un tālruna numuru līdz 2020. gada 15. jūlijam atsūtiet uz info@akka-laa.lv vai aizpildītu kuponu uz AKKA/LAA, A. Čaka 97, Rīga, LV-1011.

Vēstules, kurās būs norādīts pareizais „I” burtu skaits, piedalīsies izlozē, un trīs sūtītāji saņems balvu – vērtīgu grāmatu.

Atbildes kupons

Atminētajā tekstā burts „I” parādās reizes.

Vārds:

Uzvārds:

Tālrunis:

AKKA/LAA Ziņas

- ISSN 1407-4672 • Izdevējs: Autortiesību un komunikācijas konsultāciju aģentūra/Latvijas Autoru apvienība •
- A. Čaka 97, Rīga, LV-1011, Latvija • tālr.: +371 67506131 • fakss: +371 67315620 • e-pasts: info@akka-laa.lv •
- www.akka-laa.lv •
- Par izdevumu atbild lewa Kolmane • Dizains: Grafus •